

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การทดลองหาวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum")

STUDY ON HARVEST METHOD AND POSTHARVEST HANDLING OF LOTUS FLOWERS (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum")

**เสกสรรค์ วรรณกรี
SAKSUN WANAKREE**

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

**สาขาวิชาพืชสวน
บัณฑิตวิทยาลัย**

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2547

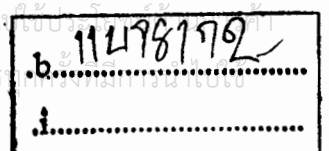
ISBN 974-15-1299-6

อพ.
๘๘๘๗
๒๕๔๗

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 56712

วัน,เดือน,ปี 14 ก.ค. 2548

**STUDY ON HARVEST METHOD AND POSTHARVEST HANDLING
OF LOTUS FLOWERS (*Nelumbó nucifera* "Album Plenum")**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE PROGRAMME IN HORTICULTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2004
ISBN 974-15-1299-6**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2004

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การทดลองหาวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum")

นักศึกษา นายเสกสรรค์ วรรณกร

รหัสประจำตัว 45065104

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชา พืชสวน

พ.ศ. 2547

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ช.ณิฏฐ์ศิริ สุขสุวรรณ

บทคัดย่อ

จากการทดลองหาวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") เพื่อหาวิธีการที่จะช่วยลดการช้ำและการสูญเสียน้ำซึ่งเป็นสาเหตุของการผลิต ethylene หลังการเก็บเกี่ยว โดยแบ่งเป็น 3 การทดลองคือ การทดลองที่ 1 เป็นการทดลองหาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการเก็บเกี่ยวและการหาภาชนะที่เหมาะสมสำหรับลำเลียงดอกไม้ในนาวัว การทดลองที่ 2 การหาวิธีการที่เหมาะสมในการบรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและการทดลองที่ 3 เป็นการหาอุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการลดอุณหภูมิก่อนการขนส่ง ผลปรากฏว่าการหุ้มดอกด้วยโฟมตาข่ายก่อนการเก็บเกี่ยวจากต้นแม่ด้วยมิดที่คมและแช่ก้านดอกในกล่องโฟมที่มีน้ำกรองทันที เป็นวิธีการที่ดีที่สุด ซึ่งช่วยให้ดอกไม้มีปริมาณดูดน้ำได้มากที่สุดเฉลี่ย 10.56 มล. และการผลิต ethylene ต่ำที่สุดเฉลี่ย $125.98 \mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$ ในขณะที่วิธีการของชาวสวนมีปริมาณดูดน้ำได้น้อยที่สุดเฉลี่ย 7.64 มล. และการผลิต ethylene มากที่สุดเฉลี่ย $202.98 \mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$ และเมื่อให้ความเย็นกับดอกไม้โดยมีการบรรจุน้ำแข็งเกล็ดจำนวน 1200 กรัม (บรรจุน้ำแข็งเกล็ดลงในถุงพลาสติก 4 ถุง ถุงละ 300 กรัม) ลงในกล่องกระดาษลูกฟูกที่รองพื้นด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู มีผลทำให้ดอกไม้ดูดน้ำเพิ่มขึ้นมากที่สุดเฉลี่ย 15.66 มล. และการผลิต ethylene ต่ำที่สุดเฉลี่ย $74.69 \mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$ และเมื่อทำการลดอุณหภูมิก่อนบรรจุดอกไม้ที่ 10°C เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ก่อนการขนส่ง ทำให้ดอกไม้ดูดน้ำได้ดีที่สุด เฉลี่ย 13.23 มล. และผลิต ethylene ต่ำที่สุดเฉลี่ย $84.99 \mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$ แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ กับวิธีการอื่นๆ ในขณะที่วิธีการควบคุมมีปริมาณดูดน้ำได้น้อยที่สุดเฉลี่ย 10.41 มล. และการผลิต ethylene เฉลี่ย $108.27 \mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$ นอกจากนี้วิธีการลดอุณหภูมิตั้งที่ 10°C นี้ยังมีผลทำให้อายุการปักแจกันมากที่สุดเฉลี่ย 6.96 วัน และแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ โดยที่วิธีการควบคุม (ไม่ลดอุณหภูมิ) มีอายุการปักแจกันน้อยที่สุดเฉลี่ย 5.06 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Study on Harvest Method and Postharvest Handling of Lotus Flowers (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum")
Student	Mr.Saksun Wanakree
Student ID	45065104
Degree	Master of Science
Programme	Horticulture
Year	2004
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Chornitsiri Suisuwan

ABSTRACT

Study on harvest method and postharvest handling of lotus flowers (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") was done to optimize handling practice in order to decrease water loss which stimulate ethylene production during the postharvest period. The experiments were carried out in three sets. First experiment was conducted to find out the suitable method of placing and carried lotus flowers during harvesting in different buckets. Second experiment was conducted to find out the suitable method of packing lotus flower in corrugated fiber board box and third experiment was conducted to find out the suitable precooling lotus flower before transportation.

The result showed that wrapping the flower in foam net before cutting with sharp knife from the mother plant, and the flowers were placed and carried in foam box contained filtered water was the best treatment which was higher water uptake (10.56 ml.) and ethylene production was the lowest of all the different treatments, (125.98 $\mu\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ compared with 202.98 $\mu\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ in the control). When cooling the flowers by means of 1,200 gm. ice crack (in to 4 plastic bags) inserted into flower box in plastic film was the best treatment which was higher water uptake (15.66 ml.) and ethylene production was the lowest of all the different treatments, (74.69 $\mu\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ compared with 87.15 $\mu\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ in the control) and 10 °C (1 hours) was the best temperature to precool the corrugated fiber board box contained the lotus flower. It was higher water uptake (13.23 ml.) and ethylene production was decreased compared with the control (84.99 $\mu\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$

compared with 108.27 $\mu\text{.kg}^{-1}\text{.hr}^{-1}$ in the control).The average postharvest life of flowers in the best treatment was 6.96 days compared with 5.06 days of the control

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยคำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับวิทยาการ หลังการเก็บเกี่ยวไม้ดอก จาก รศ.ช.ณิฏฐ์ศิริ สุขสุวรรณ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ของท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือ สนับสนุนในด้านต่างๆ ขอขอบพระคุณเจ้าของสวนบัว ที่คอยให้ความช่วยเหลือจัดหาดอกบัวในการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ ทุกคน ที่ช่วยเหลือในการทำวิจัย สุดท้ายขอขอบคุณผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

เสกสรรค์ วรรณกรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา จะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา.....	3
1.4 ทฤษฎีหรือแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
บทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	10
3.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง.....	10
3.2 สถานที่ดำเนินงาน.....	10
3.3 ระยะเวลาที่ทำการทดลอง.....	10
3.4 วิธีการดำเนินงาน.....	10
3.5 การบันทึกข้อมูล.....	12
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	14

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 4 ผลการทดลอง.....	15
4.1 การทดลองที่ 1.....	15
4.2 การทดลองที่ 2.....	26
4.3 การทดลองที่ 3.....	37
บทที่ 5 วิจัยรณผลการทดลอง.....	48
บทที่ 6 สรุปผลการทดลอง.....	62
บรรณานุกรม.....	64
ประวัติผู้เขียน.....	66

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 เส้นผ่าศูนย์กลางดอก น้ำหนักดอก สีของกลีบดอก สีของ petaloid staminod และความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกผลิตออกมาก่อนการปักแจกัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 1	16
4.2 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้น ในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 1.....	17
4.3 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum")จากการทดลองที่ 1.....	18
4.4 การเปลี่ยนสีของ petaloid staminodeในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 1.....	20
4.5 การเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอก การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักดอกหลังปักแจกันครบ 2 วัน ความเข้มข้นของ ethylene หลังการปักแจกันครบ 4 วันอายุการขายและอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum")จากการทดลองที่ 1.....	23
4.6 เส้นผ่าศูนย์กลางดอก น้ำหนักดอก สีของกลีบดอก สีของ petaloid staminode และความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาก่อนการปักแจกัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์(<i>Nelumb nucifera</i> "Album Plenum")จากการทดลองที่ 2.....	27
4.7 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้น ในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 2.....	28
4.8 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum")จากการทดลองที่ 2	30
4.9 การเปลี่ยนสีของ petaloid staminode ของการทดลองที่ 2 ในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 2.....	32
4.10 การเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอก การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักดอกหลังการปักแจกัน 2 วัน ความเข้มข้น ethylene หลังจากการเก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิ 25 °C และที่ 7°C อายุการขาย และอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 2.....	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา จะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 เส้นผ่าศูนย์กลางดอก น้ำหนักดอก สีของกลีบดอก สีของ petaloid staminode และความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิติดอกมาก่อนการบรรจุหีบห่อของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3.....	38
4.12 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้น ในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3.....	39
4.13 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3.....	40
4.14 การเปลี่ยนสีของ petaloid staminode ในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3	43
4.15 ความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิติดอกมาในระหว่างการทดลองและหลังจากการเก็บรักษาดอกบัวที่ 25 °C และหลังการเก็บรักษาที่ 7 °C (เลียนแบบการขนส่ง)ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3.....	45
4.16 การเปลี่ยนแปลงเส้นผ่าศูนย์กลางดอก การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักดอกหลังปักแจกัน 2 วัน อายุการขาย และอายุการปักแจกัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3.....	46

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	หน้า
2.1	หน้า
2.2	หน้า
2.3	หน้า
2.4	หน้า
3.1	หน้า
4.1	หน้า
4.2	หน้า
4.3	หน้า
5.1	หน้า
5.2	หน้า
5.3	หน้า
5.4	หน้า
5.5	หน้า
5.6	หน้า
5.7	หน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้เพื่อการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.8 แสดงอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Albu Plenum") ของการทดลองที่ 1.....	51
5.9 แสดงปริมาณการดูดน้ำรวมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifer</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 2.....	52
5.10 แสดงสีของกลีบดอกคำ a(-)(สีเขียว) เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 2..	52
5.11 แสดงสีของ Petaloid Staminode เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 2.....	53
5.12 แสดงการเปลี่ยนแปลงเส้นผ่าศูนย์กลางของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 2 วัน ของดอกหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 2.....	53
5.13 แสดงการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 2 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 2.....	54
5.14 แสดงการผลิต Ethylene หลังจากการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 25 °C และที่ 7 °C ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 2.....	54
5.15 แสดงอายุการขายของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 2.....	55
5.16 แสดงอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 2.....	55
5.17 แสดงปริมาณการดูดน้ำรวมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifer</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 3.....	57
5.18 แสดงสีของกลีบดอกคำ a(-)(สีเขียว) เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์ สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 3...	57
5.19 แสดงสีของ Petaloid Staminode เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์ สัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 3	58

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.20 แสดงการเปลี่ยนแปลงเส้นผ่าศูนย์กลางของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 2 วัน ของดอกหลวงพันธุสัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 3.....	58
5.21 แสดงการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 2 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุสัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 3.....	59
5.22 แสดงการผลิต Ethylene โดยวิธีการควบคุมไม่มีการลดอุณหภูมิ ส่วนวิธีการที่ 2-5 มีการลดอุณหภูมิที่ 4,6,8 และ 10 °C หลังจากการลดอุณหภูมิมิมีการผลิต Ethylene ของดอกบัวหลวงพันธุสัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 3.....	59
5.23 แสดงการผลิต Ethylene หลังจากการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 25 °C และที่ 7 °C ของดอกบัวหลวงพันธุสัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 3.....	60
5.24 แสดงอายุการขายของดอกบัวหลวงพันธุสัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 3.....	60
5.25 แสดงอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุสัตตบุษย์ (<i>Nelumbo nucifera</i> "Album Plenum") ของการทดลองที่ 3.....	61

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1.1 ปัญหาของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ บัวหลวงเป็นไม้ตัดดอกประเภทพรรณไม้หน้าเขตร้อน ที่ตลาดมีความต้องการตลอดปี เนื่องจากเป็นดอกไม้ที่มีความสัมพันธ์กับพุทธศาสนามาช้านาน พุทธศาสนิกชนใช้ดอกบัวบูชาพระรัตนตรัยมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาลจนกระทั่งปัจจุบันนี้ (วิจิต สุวรรณปรีชา. 2537) ปัจจุบันนิยมนำดอกบัวมาตัดดอกเพื่อนำมาตกแต่ง และประดับในโอกาสต่างๆ ดังเช่นในประเทศฮ่องกง นิยมนำมาตัดดอกแล้วลอยในอ่างน้ำเพื่อประดับสถานที่ เป็นต้น สำหรับการส่งออกในปี พ.ศ. 2543 ดอกบัวมีการส่งออกเป็นอันดับที่ 14 ของดอกไม้ที่มีการส่งออกทั้งหมด (ช.ณัฐศิริ สุขสุวรรณ. 2545) และมีแนวโน้มของความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น แต่ดอกบัวมีข้อจำกัดเรื่องการสูญเสียคุณภาพของดอกเร็ว ทั้งนี้ซึ่งเกิดขึ้นจากธรรมชาติของดอกบัวเอง หรืออาจเกิดจากการปฏิบัติภายหลังการเก็บเกี่ยวที่ไม่เหมาะสม เพราะกลีบดอกบัวหลวงเกิดการซ้ำได้ง่ายมาก รอยซ้ำจะเกิดสีดำ เนื่องจากมีเซลล์สะสมน้ำยาง เมื่อเกิดการซ้ำน้ำยางจะไหลออกมาสัมผัสกับอากาศเกิดเป็นสีดำ และกลีบนอกสุดสีจะซีดและร่วงง่าย ทำให้การใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่ากับราคา สาเหตุการซ้ำซึ่งอาจเกิดจากการปฏิบัติงานของผู้ปลูกเลี้ยงบัว หรือจากการเก็บเกี่ยวที่ไม่เหมาะสมและไม่ถูกต้อง ไม่ระมัดระวังในการเก็บเกี่ยว ตลอดจนไม่มีการให้น้ำในระหว่างขั้นตอนการปฏิบัติงานหลังการเก็บเกี่ยว ส่งผลให้ดอกบัวมีการสูญเสียคุณภาพเร็ว (รุ่งทิวา ธำธาทู. 2544)

1.1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน เมื่อไปสำรวจวิธีการปฏิบัติงานของผู้ปลูก ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติงานดังนี้

1.1.2.1 เก็บเกี่ยวดอกบัวในเวลาเช้า

1.1.2.2 เก็บเกี่ยวโดยใช้มือหักก้านดอกบัวได้น้ำ มีความยาวประมาณ 20-25 นิ้ว แล้วรวบรวมไว้โดยพาดไว้บนป่าของผู้เก็บเกี่ยว หลังจากนั้นนำดอกบัวที่เก็บเกี่ยวมาวางไว้บริเวณริมน้ำ

1.1.2.3 ทำการกำดอกบัว โดยใช้ดอกบัว 10 ดอกต่อ 1 กำ จัดเรียงเข้าด้วยกัน แล้วใช้ใบบัวห่อหุ้มดอกไว้ จากนั้นพันก้านด้วยตอก (ไม้ไผ่ที่ผ่านการเหลาเป็นเส้น) บริเวณที่หุ้มใบบัวและก้านดอกบัวบริเวณปลายก้าน

1.1.2.4 จัดวางดอกบัวที่กำมัดไว้แล้วบนรถจักรยานยนต์ แล้วใช้ยางในรถจักรยานที่ตัดออกเป็นเส้นเล็กๆ มัดกำดอกบัวอีกครั้งหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1.2.5 ขนส่งไปตลาด หรือผู้ขายส่งต่อไป

จากขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ปลูก พบว่าการปฏิบัติงานอาจส่งผลให้ดอกบัวเกิดความชื้น และขาดน้ำ หากมีการปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานหลังการเก็บเกี่ยวให้เหมาะสมเพื่อลดความชื้น ลดการขาดน้ำ และลดปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการสูญเสียคุณภาพของดอกบัว ซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพของดอกบัวดีขึ้น

1.1.3 การศึกษาเพื่อหาสาเหตุของการสูญเสียคุณภาพเร็ว จากที่กล่าวในข้อ 1.1.1 ว่าการสูญเสียคุณภาพเร็วของดอกบัวอาจเกิดจากปัจจัยภายใน คือการเปลี่ยนแปลงทางสรีระวิทยาของดอกบัวเอง อันเนื่องมาจากชนิดพันธุ์ของดอกบัว การควบคุมสภาพทางสรีระของฮอร์โมน เช่น ethylene และ ABA หรืออาจเกิดจากการปฏิบัติงานหลังการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรผู้ปลูก ซึ่งพบว่ามีขั้นตอนที่น่าจะเป็นสาเหตุของการสูญเสียคุณภาพเร็วได้หลายขั้นตอน คือ

1.1.3.1 การเก็บเกี่ยวโดยใช้มือหักก้านดอกแล้วตั้งขึ้นทำให้ก้านดอกชื้น

1.1.3.2 การเก็บเกี่ยวแล้วหอบส่งผลให้ดอกกระทบกันก่อให้เกิดกลีบดอกหลุดร่วงได้ง่ายทำให้เกิดการชื้น

1.1.3.3 การเก็บเกี่ยวแล้วไม่รีบแช่ก้านดอกในน้ำ ทำให้ดอกบัวขาดน้ำ

1.1.3.4 การมัดก้านดอกบัวโดยใช้ใบบัวห่อ ทำให้กลีบดอกเบียดกันเกิดการชื้น

1.1.3.5 ในระหว่างการรอนส่งไปตลาดไม่มีการแช่น้ำ ทำให้ดอกบัวขาดน้ำได้

ดังนั้น หากมีวิธีการที่แก้ไขและหลีกเลี่ยงจากปัญหาดังกล่าว หรือปัญหาอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้น และมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของดอกบัวหลังการตัดดอกแล้ว อาจจะช่วยให้ดอกบัวมีคุณภาพดอกที่ดี และมีอายุการใช้ประโยชน์ได้นานวันขึ้น ดังเช่น คณิงนิจ พิชญานนท์ (2542) กล่าวถึงการศึกษามูลของการเก็บเกี่ยวระยะต่างๆ ที่มีผลต่ออายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบงกช (*Nelumbo nucifera* Gaertn) var. Sattabongkot พบว่าระยะเวลาการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมควรเก็บเกี่ยวเมื่อดอกบัวโผล่พ้นน้ำประมาณ 10 วัน เพื่อให้มีอายุการใช้ประโยชน์ได้นานที่สุดเพราะถ้าเก็บเกี่ยวเร็วขึ้น 1 วันและ 2 วันจะทำให้ใช้ประโยชน์ได้น้อยกว่าวิธีการเก็บเกี่ยวเมื่อดอกโผล่พ้นน้ำ 10 วัน ยังทำให้ดอกมีคุณภาพดี (ทั้งเส้นผ่าศูนย์กลางดอก, ความยาวของดอก, น้ำหนักดอก, สีของดอก และเส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอก) และยังมีการผลิต ethylene น้อยกว่าวิธีการอื่นๆ อีกด้วย และชุมพล มากทอง (2545) กล่าวถึงการศึกษาคัดลองลดอุณหภูมิดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบงกช (*Nelumbo nucifera* 'Roseum Plenum') หลังการเก็บเกี่ยวพบว่าวิธีการพัฒนาร่วมกับการลดอุณหภูมิที่ 6 °C เป็นวิธีที่ดีที่สุด ทำให้ดอกมีคุณภาพดี มีค่าเฉลี่ยอายุการปักแจกันดีที่สุด คือ 5.33 วัน

ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ ยังไม่ได้ให้คำตอบที่แจ่มชัดในเรื่องวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติ หลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบงกช (*Nelumbo nucifera* "Album" เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต) ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Plenum”) ดังนั้น จึงควรศึกษาถึงรายละเอียดของวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* “Album Plenum”) ต่อไป

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาหาวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* “Album Plenum”) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 เพื่อหาภาชนะและการบรรจุที่เหมาะสมขณะเก็บเกี่ยวเพื่อป้องกันการช้ำและการขาดน้ำให้ได้ดียิ่งขึ้น

1.2.2 เพื่อหาวิธีการบรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกสำหรับการส่งออก

1.2.3 เพื่อทราบถึงระดับการลดอุณหภูมิหลังการเก็บเกี่ยว

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

จากข้อ 1.1.2 ทำให้ตั้งสมมุติฐานได้ว่าดอกบัวสูญเสียการใช้ประโยชน์เร็วอาจเนื่องมาจากการกระทบกระเทือนของดอกในการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวซึ่งส่งผลให้เกิดรอยดำเกิดขึ้นและเกิดจากการพัฒนาทางสีระของดอกบัวเอง ซึ่งส่งผลให้กลีบดอกร่วงเร็ว ถ้าสามารถทราบถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้นและป้องกันปัญหาดังกล่าวไม่ให้เกิดขึ้น อาจส่งผลให้ดอกบัวมีอายุการใช้ประโยชน์ได้นานขึ้น ดังเช่นได้มีรายงานการทดลองว่า ความชอกช้ำจากการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวโดยใช้มือหักก้าน ใช้กรรไกรที่ไม่คม การเก็บเกี่ยวที่ขาดการทะนุถนอม การลำเลียงที่ขาดความสนใจการอัดแน่นในระหว่างการบรรจุหีบห่อและการขนส่ง ทั้งหมดนี้ทำให้ออกชอกช้ำเซลล์ที่ช้ำจะผลิตก๊าซเอธิลีนออกมา ก๊าซเอธิลีนนี้ ขณะดอกไม้ยังไม่อยู่ในที่โปร่ง อากาศถ่ายเทได้จะกระจายไปในอากาศแต่เมื่อดอกไม้เข้าไปอยู่ที่จำกัด คือในกล่องระหว่างการขนส่ง จะทำให้เกิดการสะสมความเข้มข้นเพิ่มมากขึ้นจะย้อนกลับไปทำลายดอก ทำให้ออกเหี่ยวเฉาได้ วิธีการแก้ไขโดยเก็บเกี่ยวด้วยกรรไกรหรือมีดที่คมและสะอาด ระหว่างการเก็บเกี่ยวอย่ากำก้านดอกมากเกินไป การขนส่งทุกชั้นตอนควรระมัดระวังส่วนใดใช้เครื่องทุ่นแรงได้ควรจะใช้ การบรรจุหีบห่อควรมีผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ให้ระมัดระวัง ทะนุถนอมดอกไม้ให้มากขึ้น และสุดท้ายควรใช้สารส่งเสริมคุณภาพดอกไม้ (ช.ณัฐศิริ สุษสุวรรณ. 2538)

1.4 ทฤษฎีหรือแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการเก็บเกี่ยวและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เริ่มตั้งแต่ในแปลงนาบัวจนถึงผู้บริโภคนั้นน่าจะส่งผลโดยตรงต่ออายุการใช้ประโยชน์ของดอกบัว เพราะหลังจากตัดก้านดอกออกจากต้นแล้ว ดอกบัวก็ยังมีอายุการใช้งาน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการใช้อาหารสะสมภายในดอก การคายน้ำของดอกเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการเกิด ethylene ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและเพื่อยืดอายุการใช้ประโยชน์ของดอกบัวให้มากยิ่งขึ้น ก็ควรศึกษาการปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อลดการซ้ำ การขาดน้ำ และลดการผลิต ethylene

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยนี้ เป็นการศึกษาหาวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ซึ่งศึกษาอายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมและพัฒนาการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อลดความชอกซ้ำ

1.6 ขั้นตอนของการศึกษา

ขั้นตอนที่ทำการศึกษามี 3 ขั้นตอนดังนี้

- 1.6.1 หาวิธีการเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม
- 1.6.2 หาวิธีการบรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก เพื่อลดการผลิต ethylene และกำจัด ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมา
- 1.6.3 หาวิธีลดอุณหภูมิของดอกบัวเพื่อชะลอการสูญเสียอาหารสะสม

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาครั้งนี้มีจุดประสงค์ให้ดอกบัวหลังการเก็บเกี่ยวมีคุณภาพในการใช้ประโยชน์ได้นานวันขึ้น และเป็นการเพิ่มมูลค่าการส่งออกของดอกบัวตัดดอกไปยังตลาดต่างประเทศ

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บัวเป็นพืชอยู่ในวงศ์ Nymphaeaceae ขึ้นกระจายทั่วไปในน้ำจืดที่เป็นสระ ลำธาร ทะเลสาบ ในเขตร้อนและเขตอบอุ่นทั่วโลก เป็นไม้ล้มลุก บางสกุลมีน้ำยางสีขาวคล้ายน้ำมัน เช่น *Nelumbo* บางสกุลมีน้ำยางใส เช่น *Nymphaea* น้ำยางเมื่อถูกอากาศจะเหนียวติดกันเป็นเส้นใย เรียกว่าใยบัว (กลิน. 2500)

ลำต้น มีเหง้า (rhizome) ไหล (stolon) หรือหัว (tuber) ฝังอยู่ใต้ดินโคลนได้ผิวน้ำ

ใบ เป็นใบเดี่ยว มีทั้งชนิดที่มีใบชูเหนือน้ำ และชนิดที่มีใบลอยน้ำ

ดอก เป็นดอกเดี่ยว มีทั้งชนิดชูเหนือน้ำ และชนิดที่อยู่ระดับน้ำ เป็นดอกสมบูรณ์เพศ (perfect flower) กลีบดอกอาจแยกเป็นกลีบนอก (sepal) และ กลีบใน (petal) หรือเรียกกลีบทั้งสองว่า tepal หรือ perianth บางชนิดเกสรตัวผู้มีรูปร่างและสีคล้ายกลีบใน เรียกว่า petaloid stamen หรือ petaloid staminode (Merril. 1968)

ผล บางชนิดเป็นผลเดี่ยว ชนิด follicle ที่เกิดจากเกสรตัวเมียเพียงอันเดียว บางชนิดเป็นผล aggregate fruit เกิดจากดอกที่มีเกสรตัวเมียมี carpel หลายอันและอยู่แยกกันและบางชนิดเป็นผลเดี่ยวที่มีเนื้อมาก (fleshy fruit)

เมล็ด มีอาหารพวกแป้งมาก บางชนิดมีเยื่อหุ้ม บางชนิดไม่มีอะไรหุ้ม (Merril. 1968)

บัวในประเทศไทยที่นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ มี 3 สกุลคือ *Nelumbo*, *Nymphaea* และ *Victoria* (อำไพ. 2513) บัวสกุลที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ *Nelumbo*

Nelumbo เป็นไม้ล้มลุก อายุหลายปี มีน้ำยางขาวเหมือนน้ำมัน มีลำต้นชนิดเหง้า(รูปที่ 2.1) และไหลอยู่ใต้ดิน ใบแกมมีก้านใบยาวและแข็ง ชูใบเหนือระดับน้ำ รูปร่างขอบใบเกือบกลมของใบมักเป็นคลื่น เส้นใบออกจากจุดกึ่งกลางใบที่ติดกับก้านใบ (รูปที่ 2.2 และ 2.3) ดอกเป็นดอกเดี่ยวมีขนาดใหญ่อยู่บนก้านดอกที่มีขนาดและลักษณะใกล้เคียงกับก้านใบดอกมีทั้งสีขาว แดง และเหลือง กลีบนอกมี 4-5 กลีบ ร่วงเร็ว เกสรตัวผู้ติดอยู่กับฐานรองดอกในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารังไข่ ก้านเกสรตัวผู้เป็นแนวแคบ อับเรณูเรียวยาว ตอนปลายเหนืออับเรณูมีส่วนยื่นยาวที่ฐานมีลักษณะคอดเล็ก และส่วนยอดมีลักษณะมนใหญ่สีขาวฐานรองดอกเป็นรูปกรวย เกสรตัวเมียมี carpel ฝังอยู่ตอนบนของฐานรองดอกไหลก้านชูเกสรตัวเมีย (style) และยอดเกสรตัวเมีย (stigma) ขนาดเล็กอยู่ข้างบน ผลเป็นแบบ aggregate fruit ผลย่อยแต่ละผลเป็นแบบ nut (Hooker. 1972)

ภาพที่ 2.1 เหง้าของบัวหลวง

ที่มา : สุปราณี วนิชชานนท์. 2541

ภาพที่ 2.2 ลักษณะปลายใบเว้าของบัวหลวง

ที่มา : สุปราณี วนิชชานนท์. 2541

ขอบใบเรียบย่น(undulate)

ภาพที่ 2.3 ลักษณะใบย่นเป็นคลื่นของบัวหลวง

ที่มา : สุปราณี วนิชชานนท์. 2541

บัวในสกุลนี้มี 2 ชนิด คือ *N. nucifera* Gaertn และ *N. lutea* Pers.

N. lutea Pers. บางชนิดนี้ขึ้นได้เฉพาะเขตอากาศหนาวเท่านั้น

N. nucifera Gaertn. มีชื่อสามัญว่า Sacred lotus, East Indian lotus มีถิ่นกำเนิดในเอเชียเขตร้อนและเขตกึ่งร้อน ใบมีขนาดใหญ่ประมาณ 30-60 ซม. ก้านใบและก้านดอกมีหนามสั้นๆ กระจายอยู่ทั่วไป ดอกอยู่เหนือน้ำ มีกลิ่นหอมขนาดดอก 15-25 ซม. ดอกสีขาว ชมพู และชมพูแดง เกสรตัวผู้ตรงปลายเหนืออับเรณูมีส่วนยื่นสีขาวยาว 4-8 มม. ตัวอับเรณูมีสีเหลือง เกสรตัวเมียมี carpel 12-30 อัน ผังตัวอยู่ส่วนบนของฐานรองดอก ซึ่งอยู่ระหว่างชั้นเกสรตัวผู้ (Hooker. 1972)

Nelumbo nucifera Gaertn เป็นชนิดเดียวที่มีในประเทศไทยเรียกว่า บัวหลวง หรือ ปทุมชาติ (กลิน. 2500) แต่มีหลายพันธุ์และหลายชื่อ ตามลักษณะรูปร่างและสีของดอกดังนี้

พันธุ์ที่ 1 ขนาดดอกใหญ่ เวลาตูมเป็นทรงรูปไข่เรียวยาวปลายดอกสีชมพู มีชื่อว่า บัวหลวงชมพู ปทุม บัทมา โภกกระณต

พันธุ์ที่ 2 ขนาดดอกใหญ่ เหมือนพันธุ์ที่ 1 แต่ ดอกสีขาว มีชื่อว่า บัวหลวงขาว บุนทริก ปุณทริก

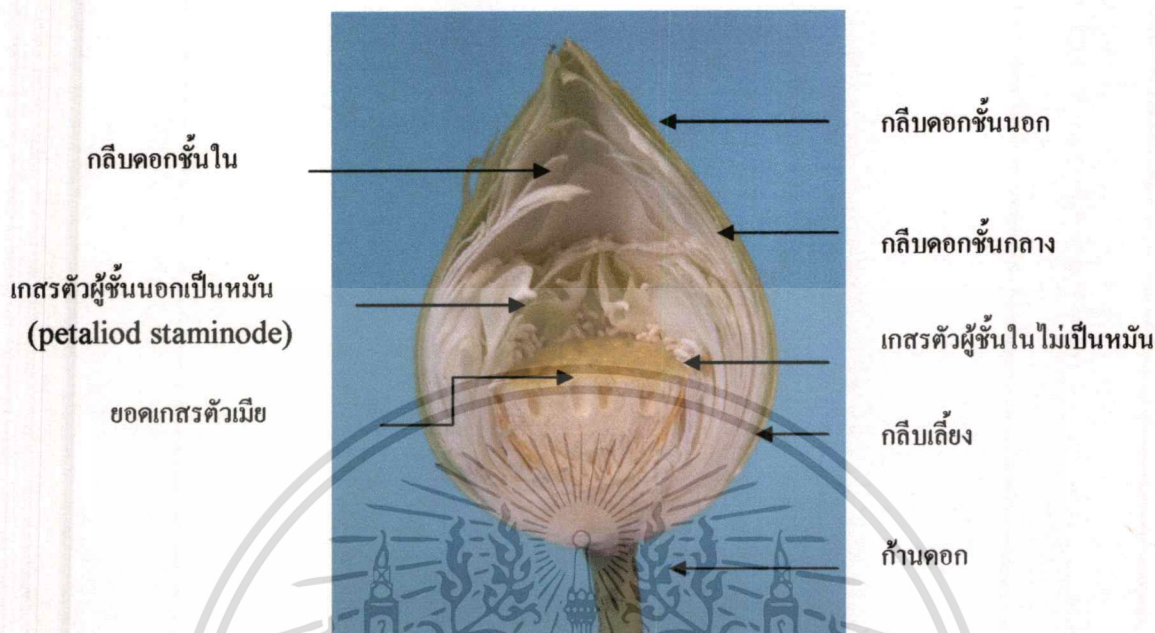
พันธุ์ที่ 3 ขนาดดอกเล็ก รูปทรงเหมือนพันธุ์ที่ 1 แต่ดอกสีชมพู มีชื่อว่า บัวปักกิ่ง บัวหลวงจีน บัวเข็ม

พันธุ์ที่ 4 ขนาดดอกใหญ่ เวลาตูมรูปทรงแบบรูปไข่มีลักษณะป้อมมาก สีชมพู มีชื่อเรียกว่า บัวหลวงชมพูซ้อนทรงป้อมหรือสัตตบงกช เกสรตัวผู้มีสีและรูปร่างคล้ายกลีบในมาก แต่มีขนาดเล็กกว่า (อำไพ. 2513)

พันธุ์ที่ 5 ขนาดดอกใหญ่ เวลาตูมรูปทรงเหมือนพันธุ์ที่ 4 แต่มีสีขาว มีชื่อบัวหลวงขาวซ้อนทรงป้อมหรือ สัตตบุษย์ (ภาพที่ 2.4)

บัวหลวงสัตตบงกช และบัวหลวงสัตตบุษย์ ทั้ง 2 พันธุ์นี้มีสภาพดอกรูปทรงเดียวกัน ซึ่งจารย์ หอยทอง (2519) ได้รายงานการศึกษาส่วนของดอกพันธุ์สัตตบงกชไว้ดังนี้ มีลักษณะที่สำคัญดังนี้ กลีบเลี้ยงมี 4-7 กลีบ รูปรี ขนาดเล็กเรียงตัวเป็นชั้น 2-3 ชั้น สลับหว่างกัน กลีบเลี้ยงนี้เห็นเส้นบนกลีบจำนวนมากแต่ไม่นูนเด่นชัดเขียวและร่วงง่าย กลีบดอกมีประมาณ 12-16 กลีบ เรียงตัวเป็นชั้นรอบฐานรองดอก แต่ละชั้นมีขนาดของกลีบไม่เท่ากัน กลีบดอกชั้นนอกและชั้นในจะมีขนาดเล็กกว่าชั้นกลาง เกสรตัวผู้ชั้นนอกๆ เป็นหมัน โดยมีก้านชูเกสรตัวผู้ที่แบนบางและคล้ายกลีบในแต่มีขนาดเล็กกว่า ไม่มีอับเรณูแต่ตอนปลายมีส่วนยื่นออกมาซึ่งมีฐานเรียวยาวเล็กปลายพองใหญ่สีขาวนวลเกสรตัวผู้ชั้นนอกนี้ เรียกว่า petaloid staminode เกสรตัวผู้ชั้นในไม่เป็นหมัน เกสรตัวเมียมีรังไข่และ carpel 16-18 อัน ก้านชูเกสรสั้น ยอดเกสรตัวเมียเป็นแผ่นกลมสี

สีเหลืองเป็นมันแข็ง ภายในรังไข่มีไซทิวาขนาด 1 อัน (จารีย์ หอยทอง. 2519) สำหรับพันธุ์
สัตตบุษย์ ซึ่งมีสีคล้ายกัน แสดงไว้ในภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ส่วนต่างๆ ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์
(*Nelumbo nucifera* "Gaertn")

ดอกบัวหลวงนั้น เมื่อนำมาใช้ประโยชน์จะมีอายุการใช้ประโยชน์สั้นเนื่องจากมีจุดดำ
เกิดขึ้นที่กลีบดอก กลีบดอกร่วงเร็ว และ กลีบดอกสีซีดจางเร็ว ซึ่งแต่ละปัญหามีสาเหตุดังนี้

กลีบดอกมีจุดดำ เนื่องจากดอกบัวเป็นดอกไม้ที่มีน้ำยาง (กลสิน. 2500) ดังนั้นมีการ
กระทบกระเทือนเป็นแผล น้ำยางออกมาถูกกับอากาศเกิดเป็นจุดดำขึ้นได้ (จารีย์ หอยทอง.
2519)

กลีบดอกร่วงเร็ว น่าจะมีสาเหตุมาจากดอกบัวเป็นดอกไม้ที่มีการผลิต ethylene สูงมาก
ethylene มีผลทำให้กลีบดอกร่วงเร็ว (Halery and Mayak. 1981)

กลีบดอกสีซีดจางเร็ว มีสาเหตุมาจากการผลิต ethylene สูงเช่นเดียวกันกับการร่วงเร็วของ
กลีบดอก (Halery and Mayak. 1981)

Suisuwan and Pichayanon (2002) ได้ทดลองเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น สรุปว่า การ
ป้องกันไม่ให้เข้าและการป้องกันไม่ให้ขาดน้ำ ตั้งแต่เก็บเกี่ยวมาแล้วจะช่วยลดการมีจุดดำ ลดการ
ผลิต ethylene ทำให้กลีบดอกสีซีดจางช้าลง ส่งผลให้อายุการใช้ประโยชน์นานขึ้นจาก 3.3 วัน
เป็น 5.0 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งผลจากการทดลองข้างต้นแม้ว่าจะใช้ประโยชน์ได้นานขึ้น แต่สำหรับการส่งออกแล้วควรจะมีอายุการใช้ประโยชน์ได้นานมากยิ่งขึ้น สิ่งที่จะช่วยให้ดอกไม้ใช้ประโยชน์ได้นานยิ่งขึ้นได้แก่ การหาวิธีการไม่ให้เกิดดอกไม้ขาดน้ำ การลดการใช้อาหารสะสมและการลดการกระทบกระเทือนดังเช่น

การป้องกันการขาดน้ำ

การขาดน้ำ เป็นผลทำให้ดอกไม้เหี่ยว สาเหตุการขาดน้ำเนื่องมาจากไม่มีการให้น้ำ หลังจากเก็บเกี่ยวที่ถูกต้องเหมาะสม และสาเหตุมาจากก้านดอกไม้ไม่สามารถดูดน้ำจากภายนอกขึ้นไปแทนที่น้ำที่ระเหยออกไปได้ เนื่องมาจากมีสิ่งมาอุดตันก้านดอก โดยเฉพาะดอกไม้ที่มีน้ำยาง น้ำยางจะมาอุดตันท่อน้ำทำให้ดูดน้ำไม่ได้ วิธีแก้ไขคือ จุ่มรอยตัดในน้ำร้อน แอลกอฮอล์ เปลวไฟ หรืออังไอน้ำร้อน เพื่อให้ยางละลาย ก้านดอกจะดูดน้ำได้ (Nowak and Rudnicki. 1990)

การลดการใช้อาหารสะสม อาหารสะสมของดอกไม้หลังจากเก็บเกี่ยวสูญเสียไปตลอดเวลา เนื่องมาจากการหายใจของดอกไม้ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการหายใจของดอกไม้ นั่นคือ อุณหภูมิ ถ้าอุณหภูมิสูงดอกไม้จะมีอัตราการหายใจสูง ทำให้สูญเสียอาหารสะสมมาก ถ้าอุณหภูมิต่ำที่เหมาะสม ดอกไม้จะมีอัตราการหายใจลดลง รักษาคุณภาพที่ดีของดอกไม้ไว้ได้นานขึ้น การใช้อุณหภูมิต่ำกับดอกไม้ทำได้ทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานหลังการเก็บเกี่ยว เช่น หลังการเก็บเกี่ยวแล้วรีบเข้าห้องลดอุณหภูมิ บรรจุหีบห่อในห้องปรับอากาศ มีการปรับให้ภายในกล่องบรรจุมีอุณหภูมิต่ำ เป็นต้น (ช. ภูมิรัฐศิริ สุษยสุวรรณ. 2545)

การลดการกระทบกระเทือน ดอกบัวเป็นดอกไม้ที่มีน้ำยาง ทำให้มีปัญหาเรื่องรอยดำบนกลีบดอกบัว จากสาเหตุที่กล่าวข้างต้น ดังนั้นการหุ้มดอกบัวด้วยโฟมตาข่ายหลังการเก็บเกี่ยว ช่วยให้ดอกบัวลดรอยดำที่กลีบดอก ลดการผลิต ethylene ได้ (Suisuwan and Pichayanon. 2002)

นอกจากนี้ในฤดูร้อนยังมีการนิยมบรรจุน้ำแข็งลงในกล่องดอกไม้ด้วย เพื่อลดอุณหภูมิให้กับดอกไม้ ซึ่งจะส่งผลให้ลดการคายน้ำ ลดอัตราการหายใจ และลดการผลิต ethylene (Nowak and Rudnicki. 1990)

ดังนั้นการจะรักษาคุณภาพดอกบัวหลวงตัดดอกให้สามารถส่งออกระยะไกลได้ โดยที่ดอกไม้มีคุณภาพดีเมื่อถึงปลายทางซึ่งจำเป็นต้องทดลองหาวิธีการที่จะให้ดอกไม้ดูดน้ำได้ดี ลดการช้ำ และให้ดอกไม้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีอุณหภูมิเหมาะสม เพื่อลดการผลิต ethylene ลดการคายน้ำและลดอัตราการหายใจ โอกาสที่จะใช้ประโยชน์ได้ก็จะนานยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

3.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 บัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum")

3.1.2 อุปกรณ์สำหรับใช้ประกอบการบรรจุหีบห่อ ได้แก่ กรรไกร สำลี ถุงพลาสติก หนังกาวยาง เทปกาวใส กล่องกระดาษลูกฟูก แผ่นฟิล์มพลาสติก เทปกาว และอื่นๆ

3.1.3 อุปกรณ์สำหรับลอยดอก ได้แก่ อ่างน้ำพลาสติก

3.1.4 อุปกรณ์สำหรับบันทึกผล ได้แก่ เครื่องชั่งไฟฟ้า, เทอร์โมมิเตอร์, เครื่องคำนวณ, กล้องบันทึกภาพ และเวอร์เนียร์คาลิเปอร์

3.1.5 อุปกรณ์สำหรับเตรียมวัสดุชุด Ethylene ได้แก่ potassiumpermanganate หม้อต้มน้ำ เม็ดปูนพลาสติก ตะแกรงลวด ถาดพลาสติก และอื่นๆ

3.1.6 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ เครื่อง Gas Chromatography (Shimadzu GC 8A)

Columm Porapak Q 80/100 ยาว 1.93 เมตร Detector FID

Columm 80°C Injection 150°C Detector 150°C

3.2 สถานที่ดำเนินงาน

ทำการทดลอง โดยเก็บเกี่ยวดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ จากนาบัวของเกษตรกร มีนบุรี กรุงเทพฯ แล้วนำไปห้องปฏิบัติการ

3.3 ระยะเวลาที่ทำการทดลอง

ทำการทดลองระหว่างเดือนตุลาคม 2546- เมษายน 2547

3.4 วิธีดำเนินงาน

ทำการทดลองกับดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") โดยแบ่งเป็น 3 การทดลองดังนี้

3.4.1 การทดลองที่ 1 การทดลองการปฏิบัติในการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม การวางแผนการทดลองแบบ CRD (Completely Randomized Design) มี 5 วิธีการ วิธีการละ 3 ซ้ำ ซ้ำละ 10 ดอก ดังนี้

วิธีการที่ 1 วิธีการของชาวสวนเก็บเกี่ยวและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวเหมือนชาวสวนคือ ใช้มือหัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก้านดอกได้นำน้ำกำไว้จนเต็มกำมือแล้วพาดดอกบนบ่าแล้วนำไปกองไว้บนแปลงนาบัว จากนั้นกำมัดด้วยตอก ห่อด้วยใบบัว มัดให้แน่นอีกครั้งหนึ่ง

วิธีการที่ 2 เก็บเกี่ยวและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวเหมือน ช.ณิกฐิติริ สุยสุวรรณ และคณิงิจ พิษ ญานนท์. (2544) คือ ใช้มีดตัดก้านดอกจากต้น บรรจุน้ำในถังที่มีน้ำกรอง ถึงโรง เรือนห่มดอกด้วยไฟมตาข่าย จุ่มก้านดอกในน้ำร้อนแล้วหุ้มโคนก้านดอกด้วยล้าที่ อิ่มตัวด้วยน้ำกรอง (ตัดดอกเช้าในถังที่มีน้ำ)

วิธีการที่ 3 เหมือนวิธีการที่ 2 แต่ใช้กล่องโฟมแทนถังในขณะเก็บเกี่ยว (ตัดดอกแล้วแช่ใน กล่อง โฟมที่มีน้ำ)

วิธีการที่ 4 เหมือนวิธีการที่ 3 แต่ ในกล่องโฟมไม่ต้องบรรจุน้ำ ก่อนตัดดอกบัวออกจากต้น ทำการ ห่มดอกบัวด้วยไฟมตาข่ายก่อน (ห่มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ)

วิธีการที่ 5 เหมือนวิธีการที่ 4 แต่ ในกล่องโฟมบรรจุน้ำ (ห่มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ)

วิธีการที่ 2 ถึงวิธีการที่ 5 เก็บเกี่ยวแล้วบรรจุดอกบัวในกล่องโฟม เพื่อขนส่งไปห้องปฏิบัติการ แล้วนำดอกบัวทุกวิธีการไปปักดอกตามความนิยม จุ่มโคนก้านดอกในน้ำร้อน 2-3 วินาที เพื่อ กำจัดยางที่อาจมาอุดตันท่อน้ำ แล้วนำดอกบัวไปลอยน้ำเพื่อดูอายุการใช้ประโยชน์ (ลอยดอกบัว ในภาชนะที่มีน้ำกรอง)

3.4.2 การทดลองที่ 2 การทดลองหาวิธีการบรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก เพื่อลดการ ผลิต ethylene ของดอกบัวให้มากที่สุด และกำจัด ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาให้มากที่สุด โดยวางแผนแบบ CRD (Completely Randomized Design) มี 6 วิธีการ วิธีการละ 3 ซ้ำ ซ้ำละ 10 ดอก ดังนี้

วิธีการที่ 1 ปฏิบัติเหมือนวิธีการที่ดีที่สุดของการทดลองที่ 1

วิธีการที่ 2 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและรองพื้นกล่องด้วยแผ่น พลาสติกเจาะรู จัดเรียงดอกบัวสลับหัวท้าย

วิธีการที่ 3 และ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มเม็ดปูนพลาสติกที่ดูดซับต่างทับทิมไว้ในกล่องด้วย โดยใส่ 50 กรัม และ 100 กรัม ต่อหน้าหน้าดอก 1 กิโลกรัม

วิธีการที่ 5 และ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดลงในถุงพลาสติกขนาด 5x7 นิ้ว (น้ำหนัก 300 กรัมต่อถุง) จำนวน 2 ถุง และ 4 ถุง ตามลำดับ

ทุกวิธีการเก็บรักษากล่องบัวไว้ในอุณหภูมิประมาณ 25 °C เป็นเวลา 3 ชั่วโมง (เลียน แบบการขนส่งจากนาบัวไปสดนามบิน) และเก็บรักษากล่องบัวไว้ในอุณหภูมิประมาณ 7 °C เป็น เวลา 1 ชั่วโมง (เลียนแบบการขนส่งจากดอนเมืองไปสิงคโปร์) จากนั้นนำออกไปปักดอกแล้วนำ ไปลอยในภาชนะที่มีน้ำกรอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.3 การทดลองที่ 3 ทดลองลดอุณหภูมิดอกบัวเพื่อชะลอการสูญเสียอาหารสะสม โดยวางแผนแบบ CRD (Completely Randomized Design) มี 5 วิธีการ วิธีการละ 3 ซ้ำ ซ้ำละ 10 ดอก ดังนี้

วิธีการที่ 1 ปฏิบัติเหมือนวิธีการที่ดีที่สุดของการทดลองที่ 2

วิธีการที่ 2-5 ปฏิบัติเหมือนวิธีการที่ 1 แต่ก่อนบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวในตู้ปรับอุณหภูมิที่ 4, 6, 8 และ 10 °C ตามลำดับ

3.5 การบันทึกข้อมูล

3.5.1 การทดลองที่ 1

3.5.1.1 บันทึกข้อมูลก่อนปักแจกัน (ลอยดอกในอ่างภาชนะที่มีน้ำกรอง) ได้แก่ น้ำหนักดอก, สีกีบดอก, เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอก

3.5.1.2 บันทึกสีของกีบดอกก่อนนำดอกลอยน้ำและทุกวันในขณะที่ลอยดอกในน้ำ

3.5.1.3 บันทึกอายุการขายเมื่อดอกมีการเสียหายไม่ว่าในลักษณะใดๆ ทั้งสิ้น

3.5.1.4 บันทึกปริมาณน้ำในภาชนะทุกๆ วันในระหว่างบันทึกผล

3.5.1.5 บันทึกอายุการปักแจกันเมื่อจำนวนกีบดอกเสียหายครบ 50 %

3.5.1.6 บันทึกปริมาณของ ethylene เป็น ppm และแปลงค่าหน่วยเป็น ($\mu\text{l}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$) ก่อนลอยดอกบัวในน้ำและหลังจากลอยดอกบัวในอ่างน้ำไปแล้ว 1 วัน

3.5.2 การทดลองที่ 2 บันทึกเหมือนการทดลองที่ 1 และเพิ่มเติมดังนี้

3.5.2.1 บันทึกอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ของสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก และภายในกล่องบรรจุดอกไม้ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนสภาพแวดล้อม

3.5.2.2 บันทึกน้ำหนักดอกบัวเมื่อถึงห้องปฏิบัติการและหลังจำลองการขนส่ง(เก็บรักษาในอุณหภูมิ 25 °C 3 ชั่วโมง และเก็บรักษาต่อในอุณหภูมิ 7 °C 1 ชั่วโมง)

3.5.2.3 บันทึกสภาพของดอกไม้เมื่อเอาออกจากกล่องบรรจุหีบห่อ เช่น ความสด การเหี่ยวเฉา และการร่วง เป็นต้น

3.5.2.4 บันทึกปริมาณการผลิตก๊าซ ethylene ของดอกบัวก่อนบรรจุหีบห่อ หลังเก็บรักษาในอุณหภูมิ 25 °C 3 ชั่วโมงและ 7 °C หลังการเก็บรักษา 1 ชั่วโมง

3.5.3 การทดลองที่ 3 บันทึกเหมือนการทดลองที่ 1 และการทดลองที่ 2 และเพิ่มเติมดังนี้

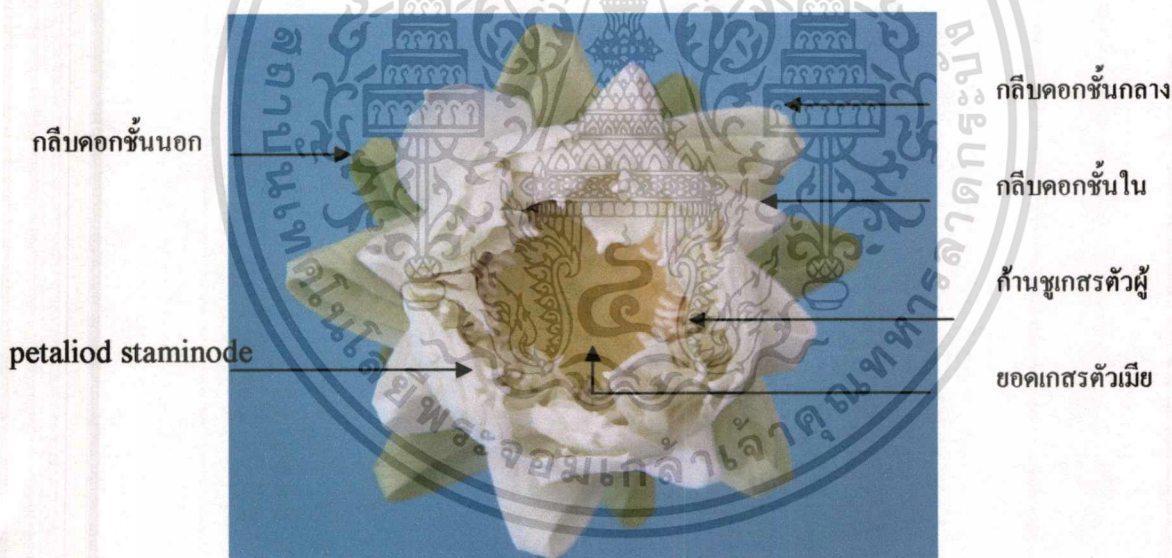
3.5.3.1 บันทึกปริมาณการผลิตก๊าซ ethylene หลังการลดอุณหภูมิ ขณะที่อยู่ในอุณหภูมิ 25 °C ขณะที่อุณหภูมิ 7 °C และหลังจากนำออกจากกล่อง

3.5.4 การศึกษาข้อมูล

3.5.4.1 เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักสด นำน้ำหนักสดที่ซึ่งได้มาหาเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักสดดังนี้

$$\text{การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักสด (เปอร์เซ็นต์)} = \frac{\text{น้ำหนักเริ่มต้น} - \text{น้ำหนักหลังการขนส่ง}}{\text{น้ำหนักเริ่มต้น}} \times 100$$

3.5.4.2 ลักษณะสีกลีบดอก ทำการวัดลักษณะสีผิวโดยใช้แผ่นเทียบสี R.H.S. Colour Chart โดยจะวัดหลังจากพับกลีบดอกแล้ว จะวัดกลีบดอกที่พับตรงชั้นที่ 2 จากการพับ และกำหนดจุดของเกสรตัวผู้ โดยจะวัดบริเวณกึ่งกลางของกลีบดอกและกำหนดจุดของเกสรตัวผู้ (ภาพที่ 5) เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของสีในระบบ Yxy color space อ่านค่าเป็น co-ordinates ของ x y และ z สำหรับค่า z หาได้จาก 1-x-y และนำค่าที่ได้ไปแปลงค่าจากระบบ Yxy color space เป็นระบบ L a b color space (เย็นจิตต์ ปิยะแสงทอง. มปป.)

ภาพที่ 3.1 ส่วนประกอบต่างของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Gaertn")

ตำแหน่งที่ใช้ วัดค่าสีในการทดลองครั้งนี้คือ ส่วนของ กลีบดอกชั้นนอกและส่วนของ petaliod staminode

3.5.4.3 อายุการปักแจกัน ทำการบันทึกอายุการปักแจกันโดยตั้งหลักเกณฑ์ไว้ว่าเมื่อจำนวนกลีบดอกเสียหายครบ 5 กลีบ (รวมถึง petaloid staminode ซึ่งเป็นก้านชูละของเกสรตัวผู้ที่มีลักษณะเหมือนกลีบดอกด้วย) ถือว่าหมดอายุการใช้ประโยชน์ (ทั้ง 3 การทดลอง)

3.5.4.4 บันทึกปริมาณการผลิต ethylene ทำการวัด ethylene โดยนำดอกบัวแต่ละช้ำ (ช้ำละ 2 ดอก) มาหุ้มโคนก้านดอกด้วยล่ำสีชุบน้ำสะอาด และหุ้มด้วยอะลูมิเนียมฟอยล์อีกชั้นหนึ่ง จากนั้นบรรจุลงในบีกเกอร์ขนาด 1000 มิลลิลิตร จำนวน 2 ดอก แล้วปิดปากขวดด้วยแผ่นฟิล์มยึดติดด้วยเทปใสและหุ้มด้วยอะลูมิเนียมฟอยล์อีกชั้นหนึ่งและยึดติดด้วยเทปใส เมื่อครบ 1 ชั่วโมง ดูดอากาศจากโหลแก้วมา 6 มิลลิลิตรโดยฉีดใส่หลอดสูญญากาศ (Vacutainer) แล้วสูมตัวอย่างก๊าซ มา 1 มิลลิลิตร ด้วยเข็มฉีดยาขนาด 1 มิลลิลิตร แล้วฉีดเข้าเครื่อง gas chromatograph (shimadzu รุ่น GC 8A) ติดตั้งด้วย flame ionization detector (FID) ที่อุณหภูมิ 80°C และใช้คอลัมน์เป็นท่อแก้วเส้นผ่าศูนย์กลางภายใน 3.2 มิลลิเมตร และเส้นผ่าศูนย์กลางภายนอก 5 มิลลิเมตร ยาว 1.93 เมตร ภายในบรรจุด้วย porapak Q mesh 80/100 อุณหภูมิคอลัมน์ 80°C อุณหภูมิ injector และ detector เท่ากับ 110°C ค่าที่วัดได้มีหน่วยเป็นส่วนต่อล้านส่วน (ppm) เทียบกับ ethylene มาตรฐาน แล้วนำค่าที่อ่านได้จากเครื่องไปคำนวณ ค่าอัตราการผลิต ethylene ที่ได้จะมีหน่วยเป็นไมโครลิตรต่อกิโลกรัมต่อชั่วโมง ($\mu\text{l}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$)

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้วิธี analysis of variance (ANOVA) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's multiple range test

บทที่ 4

ผลการทดลอง

4.1 การทดลองที่ 1

จากการทดลองหาวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera "Album Plenum"*) ผลปรากฏว่า

4.1.1 ข้อมูลก่อนการปักแจกัน

จากการบันทึกข้อมูลก่อนการปักแจกันได้แก่ เส้นผ่าศูนย์กลางดอก น้ำหนักดอก ส่วนสีของกลีบดอกทุกวิธีการมีสีเดียวกันและสีของ petaloid staminode ทุกวิธีการมีสีเดียวกันและปริมาณความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.1)

4.1.2 ปริมาณการดูดน้ำของดอกบัวในระหว่างการปักแจกัน

4.1.2.1 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 1 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำของดอกบัว ผลปรากฏว่า วิธีการที่ 5 (หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ) มีปริมาณการดูดน้ำมากที่สุดเฉลี่ย 3.66 มล. (ตารางที่ 4.2) ซึ่งไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับวิธีการที่ 4 (หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ) ซึ่งมีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ย 2.50 มล. แต่มีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการที่ 3 (ตัดดอกแล้วแช่ในกล่องโฟมที่มีน้ำ) ซึ่งมีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ย 2.45 มล. วิธีการที่ 2 (ตัดดอกแช่ในถังที่มีน้ำ) ซึ่งมีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ย 2.41 มล. และวิธีการที่ 1 (วิธีการของชาวสวน) ซึ่งมีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ย 2.00 มล.

4.1.2.2 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 2 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำ ผลปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.2) อย่างไรก็ตามปริมาณการดูดน้ำในวันที่ 2 ของการปักแจกันพบว่าวิธีการที่ 4 มีปริมาณการดูดน้ำมากที่สุดคือ 2.58 มล.

4.1.2.3 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 3 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำ ผลปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.2) อย่างไรก็ตามปริมาณการดูดน้ำในวันที่ 3 ของการปักแจกันพบว่าวิธีการที่ 2 มีปริมาณการดูดน้ำมากที่สุดคือ 2.16 มล.

4.1.2.4 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 4 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำ ผลปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.2) อย่างไรก็ตามปริมาณการดูดน้ำในวันที่ 4 ของการปักแจกันพบว่าวิธีการที่ 5 มีปริมาณการดูดน้ำมากที่สุดคือ 1.91 มล.

ตารางที่ 4.1 เส้นผ่าศูนย์กลางดอก น้ำหนักดอก สีของกลีบดอก สีของ petaloid staminode และความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกผลิตออกมาก่อนการปักแจกัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 1

วิธีการที่ ^v	ข้อมูลของดอกบัวก่อนการปักแจกัน						ความเข้มข้นของ Ethylene ($\mu\text{L}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$)
	เส้นผ่าศูนย์กลางดอก	น้ำหนักดอก	สีของกลีบดอก		สีของ Petaloid Staminode		
	(ซม.)	(กรัม)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	
1. วิธีการของชาวสวน	7.50	32.83	66.10	-2.14	91.98	-0.29	106.46
2. ถัง+น้ำ	7.29	29.82	66.10	-2.14	91.98	-0.29	94.57
3. โฟม+น้ำ	7.29	27.13	66.10	-2.14	91.98	-0.29	54.59
4. หุ้มดอก+โฟม	7.40	31.86	66.10	-2.14	91.98	-0.29	93.50
5. หุ้มดอก+โฟม+น้ำ	7.19	28.70	66.10	-2.14	91.98	-0.29	102.27
F-test	ns	ns	-	-	-	-	ns
CV (%)	4.88	7.15	-	-	-	-	27.90

^v = วิธีการที่ 1 คือวิธีการของชาวสวน, วิธีการที่ 2 ตัดดอกแช่ในถังที่มีน้ำ, วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแช่ในกล่องโฟมที่มีน้ำ, วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ และวิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ

4.1.2.5 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 5 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำ ผลปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.2) อย่างไรก็ตามปริมาณการดูดน้ำในวันที่ 5 ของการปักแจกันพบว่าวิธีการที่ 4 มีปริมาณการดูดน้ำมากที่สุดคือ 1.33 มล.

4.1.2.6 ปริมาณการดูดน้ำรวมของดอกบัวในระหว่างการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำรวมในระหว่างการปักแจกันพบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ย 10.56 มล. (ตารางที่ 4.2) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับทุกวิธีการ โดยเฉพาะวิธีการที่ 1 มีปริมาณการดูดน้ำน้อยที่สุดเฉลี่ยเพียง 7.64 มล.

ตารางที่ 4.2 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 1

วิธีการ ^๑	ข้อมูลปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นในระหว่างการปักแจกัน					ปริมาณการดูดน้ำรวม (มล.)
	วันที่ 1	วันที่ 2	วันที่ 3	วันที่ 4	วันที่ 5	
	(มล.)	(มล.)	(มล.)	(มล.)	(มล.)	
1. วิธีการของชาวสวน	2.00b ^๒	1.66	1.41	1.91	0.66	7.64e ^๒
2. ถัง+น้ำ	2.41b	1.91	2.16	1.16	0.91	8.55c
3. โฟม+น้ำ	2.45b	2.33	1.58	1.16	0.91	8.43d
4. หุ้มดอก+โฟม+น้ำ	2.50a	2.58	1.91	1.75	1.33	10.07b
5. หุ้มดอก+โฟม	3.66a	1.83	2.08	1.91	1.08	10.56a
F-test	*	ns	ns	ns	ns	**
CV (%)	20.36	20.72	17.25	19.24	21.45	7.95

^๑ = วิธีการที่ 1 คือวิธีการของชาวสวน, วิธีการที่ 2 ตัดดอกแรในถังที่มีน้ำ, วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแรในกล่องโฟมที่มีน้ำ, วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ และวิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ

^๒ = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

4.1.3 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกและการเปลี่ยนแปลงสีของ petaloid staminode ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum")

4.1.3.1 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอก

จากการบันทึกสีของกลีบดอกด้วยการเทียบสีด้วยกระดาษเทียบสี R.S.H Colour Chart แล้วนำค่าที่อ่านจากแผ่นเทียบสีมาตรฐานไปแปลค่าจากสมุดแปลค่าสีในระบบ Yxy colour space แล้วนำค่าที่ได้ไปเข้าในระบบ L a b color space ปรากฏว่า

4.1.3.1.1 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกบัวในวันที่ 1 ของการปักแจกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการบันทึกสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 1 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 1 (วิธีการของชาวสวน) มีสีเขียวสดใสดุจมีค่า L เฉลี่ย 67.70 (ตารางที่ 4.3) ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 (หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ) และวิธีการที่ 5 (หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ) แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 1 มีค่าสีเขียวสดใสดุจมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -2.06 (ตารางที่ 4.3) ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 และวิธีการที่ 5 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

ตารางที่ 4.3 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์ สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 1

วิธีการ ^{1/}	ข้อมูลการเปลี่ยนสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกัน											
	วันที่ 1		วันที่ 2		วันที่ 3		วันที่ 4		วันที่ 5		วันที่ 6	
	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)
1. วิธีการของชาวสวน	67.70b ^{2/}	-2.06c ^{2/}	74.05ab ^{2/}	-1.67c ^{2/}	76.29a ^{2/}	-1.13a ^{2/}	67.93a ^{2/}	-0.78a ^{2/}	62.15	-0.67a ^{2/}	69.45a ^{2/}	-0.42a ^{2/}
2. ถัง+น้ำ	72.72a	-1.61a	74.26ab	-1.24a	62.65b	-1.12a	62.21ab	-1.01b	49.96	-0.87b	67.17b	-0.49ab
3. โฟม+น้ำ	71.08a	-1.88b	77.22a	-1.41ab	75.76a	-1.10a	55.98b	-1.08bc	55.60	-0.91b	63.99c	-0.59bc
4. หุ้มดอก+โฟม	68.90b	-2.00bc	75.23a	-1.52bc	78.17a	-1.18a	58.98b	-1.14c	53.33	-1.11c	61.22d	-0.68c
5. หุ้มดอก+โฟม+น้ำ	68.30b	-2.01bc	69.72b	-1.85d	75.75a	-1.54b	68.38a	-1.18c	52.27	-1.20c	53.83e	-0.93d
F-test	**	**	*	**	**	**	*	**	ns	**	**	**
CV (%)	1.60	-3.89	3.25	-6.48	4.55	-9.83	6.45	-6.26	12.32	-10.36	1.39	-13.03

^{1/} = วิธีการที่ 1 คือวิธีการของชาวสวน, วิธีการที่ 2 ตัดดอกแช่ในถังที่มีน้ำ, วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแช่ในกล่องโฟมที่มีน้ำ, วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ และวิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ

^{2/} = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

4.1.3.1.2 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกบัวในวันที่ 2 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 2 วัน ผลปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีสีเขียวสดใสดุจมีค่า L (ความสว่าง) เฉลี่ย 69.72 (ตารางที่ 4.3) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 1 และวิธีการที่ 2 แต่แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อื่นๆ ส่วนค่า $a(-)$ (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า $a(-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -1.85 (ตารางที่ 4.3) โดยมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.1.3.1.3 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกบัวในวันที่ 3 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 3 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 2 มีสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า L เฉลี่ย 62.65 (ตารางที่ 4.3) โดยมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า $a(-)$ (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า $a(-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -1.54 ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.1.3.1.4 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกบัวในวันที่ 4 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 4 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) วิธีการที่ 3 มีสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า L (ความสว่าง) เฉลี่ย 55.98 (ตารางที่ 4.3) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 และวิธีการที่ 2 แต่แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า $a(-)$ (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า $a(-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -1.18 (ตารางที่ 4.3) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 และวิธีการที่ 3 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.1.3.1.5 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกบัวในวันที่ 5 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 5 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.3) ส่วนค่า $a(-)$ (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า $a(-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -1.20 (ตารางที่ 4.3) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.1.3.1.6 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกบัวในวันที่ 6 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 6 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง)) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า L เฉลี่ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

53.83 (ตารางที่ 4.3) โดยมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดใสดุที่สุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -0.93 (ตารางที่ 4.3) โดยมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

ตารางที่ 4.4 การเปลี่ยนแปลงสีของ petaloid staminode ในระหว่างการปักแจกันของดอกบัว หลวงพันธุ์สัตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 1

ข้อมูลการเปลี่ยนสีของ Petaloid Staminode ในการทดลองที่ 1

วิธีการ ^{1/}	วันที่ 1		วันที่ 2		วันที่ 3		วันที่ 4		วันที่ 5		วันที่ 6	
	ความสว่าง	สีเขียว	ความสว่าง	สีเขียว	ความสว่าง	สีเขียว	ความสว่าง	สีเขียว	ความสว่าง	สีเขียว	ความสว่าง	สีเขียว
	(L)	a (-)	(L)	a (-)	(L)	a (-)	(L)	a (-)	(L)	a (-)	(L)	a (-)
1. วิธีการของชาวสวน	91.91a ^{2/}	-0.28a ^{2/}	91.98a ^{2/}	-0.28a ^{2/}	92.20a ^{2/}	-0.26	92.57b ^{2/}	-0.23a ^{2/}	89.67	-0.15a ^{2/}	83.78c ^{2/}	-0.13a ^{2/}
2. ดั่ง+น้ำ	91.91a	-0.29b	91.98a	-0.29ab	92.20a	-0.28	92.82a	-0.23a	90.49	-0.16ab	87.80b	-0.13ab
3. โฟม+น้ำ	91.98a	-0.30b	91.98a	-0.29ab	92.05a	-0.27	92.72ab	-0.23a	90.97	-0.17ab	87.89b	-0.15bc
4. หุ้มดอก+โฟม	91.69b	-0.30b	91.69b	-0.29ab	91.69b	-0.29	91.69c	-0.29b	91.41	-0.20b	88.98ab	-0.15bc
5. หุ้มดอก+โฟม+น้ำ	91.61b	-0.30b	91.61b	-0.29ab	91.61b	-0.29	91.61c	-0.29b	92.38	-0.24c	90.78a	-0.16d
F-test	**	**	**	*	**	ns	**	**	ns	**	**	**
CV (%)	0.09	-0.87	0.13	-2.17	0.16	-3.80	0.11	-1.76	1.19	-12.68	1.15	-5.00

^{1/} = วิธีการที่ 1 คือวิธีการของชาวสวน, วิธีการที่ 2 ตัดดอกแช่ในถังที่มีน้ำ, วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแช่ในกล่องโฟมที่มีน้ำ, วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ และวิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ

^{2/} = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

4.1.3.2 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode

4.1.3.2.1 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 1 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 1 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีสีเขียวสดใสดุที่สุดมีค่า L เฉลี่ย 91.61 (ตารางที่ 4.4) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 3 มีค่าสีเขียวสดใสดุที่สุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -0.30 (ตารางที่ 4.4)

โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 วิธีการที่ 5 และวิธีการที่ 2 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการที่ 1

4.1.3.2.2 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 2 ของการปักแจกัน จากการบันทึกสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 2 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 (หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ) มีสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า L เฉลี่ย 91.61 (ตารางที่ 4.4) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 (หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ) แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) ปรากฏว่า วิธีการที่ 2 มีค่าสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า a (-)(สีเขียว) เฉลี่ย -0.29 (ตารางที่ 4.4) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการอื่นๆ

4.1.3.2.3 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 3 ของการปักแจกัน จากการบันทึกสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 3 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า L เฉลี่ย 91.61 (ตารางที่ 4.4) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) ปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.4)

4.1.3.2.4 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 4 ของการปักแจกัน จากการบันทึกสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 4 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า L เฉลี่ย 91.61 (ตารางที่ 4.4) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 4 และ 5 มีค่าสีเขียวสดสีที่สุดมีค่า a (-)(สีเขียว) เฉลี่ย -0.29 (ตารางที่ 4.4) และแต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.1.3.2.5 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 5 ของการปักแจกัน จากการบันทึกสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 5 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.4) ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดใที่สุดมีค่า $a(-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -0.24 (ตารางที่ 4.4) โดยมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.1.3.2.6 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 6 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 6 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 1 มีสีเขียวสดใที่สุดมีค่า L เฉลี่ย 83.78 (ตารางที่ 4.4) โดยมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า $a(-)$ (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดใที่สุดมีค่า $a(-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -0.16 (ตารางที่ 4.4) โดยมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.1.4 การเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน

จากเส้นผ่าศูนย์กลางดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีการเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกเพิ่มขึ้นมากที่สุดเฉลี่ย คือ 5.16% (ตารางที่ 4.5) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ โดยวิธีการที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกเพิ่มขึ้นน้อยที่สุดเฉลี่ย คือ 2.23%

4.1.5 การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน

จากน้ำหนักดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน พบว่าวิธีการที่ 5 มีการเพิ่มขึ้นของน้ำหนักดอกเฉลี่ยมากที่สุดคือ 2.53% (ตารางที่ 4.5) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ และวิธีการที่ 1 มีการเพิ่มขึ้นของน้ำหนักดอกเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 1.14% (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 การเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอก การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักดอกหลังปักแจกันครบ 2 วัน ความเข้มข้นของ ethylene หลังการปักแจกันครบ 4 วัน อายุการชಾಯ และอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 1

วิธีการที่ ^{1/}	ข้อมูลของดอกในระหว่างการปักแจกัน				
	ในวันที่ 2 ของการทดลอง		ในวันที่ 4 ของการทดลอง	อายุการชಾಯ	อายุการปักแจกัน
	การเปลี่ยนแปลงเส้นผ่าศูนย์กลางดอก (%)	การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักดอก (%)	ความเข้มข้นของ Ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมา ($\mu\text{L.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$)	(วัน)	(วัน)
1. วิธีการของชาวสวน	2.23e ^{2/}	1.14c ^{2/}	202.87a ^{2/}	1.33e ^{2/}	4.60d ^{2/}
2. ดึง+น้ำ	3.42c	1.94b	143.15b	1.96d	5.10c
3. โฟม+น้ำ	2.45d	1.16c	132.96b	2.56c	5.20c
4. หุ้มดอก+โฟม	4.31b	2.36a	130.14b	3.03b	5.56b
5. หุ้มดอก+โฟม+น้ำ	5.16a	2.53a	125.98b	3.23a	6.13a
F-test	**	*	*	**	**
CV (%)	2.41	2.44	18.28	3.53	3.33

^{1/} = วิธีการที่ 1 คือวิธีการของชาวสวน, วิธีการที่ 2 ตัดดอกแช่ในถังที่มีน้ำ, วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแช่ในกล่องโฟมที่มีน้ำ, วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ และวิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ

^{2/} = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

4.1.6 ความเข้มข้นของ Ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาหลังจากปักแจกันครบ 4 วัน

จากการวัดความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาหลังการปักแจกันไป 4 วัน ผลปรากฏว่า วิธีการที่ 5 เป็นวิธีการที่ผลิต ethylene น้อยที่สุด เฉลี่ย 125.98 ($\mu\text{L.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$) (ตารางที่ 4.5) มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการที่ 1 (วิธีการของชาวสวน) แต่ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการอื่นๆ

4.1.7 อายุการชಾಯของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ของการทดลองที่ 1

จากการบันทึกโดยดูจากความเสียหายของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") เมื่อดอกมีการเสียหายไม่ว่าในลักษณะใดๆ พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีอายุการชಾಯเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.23 วัน (ตารางที่ 4.5) โดยมีความ

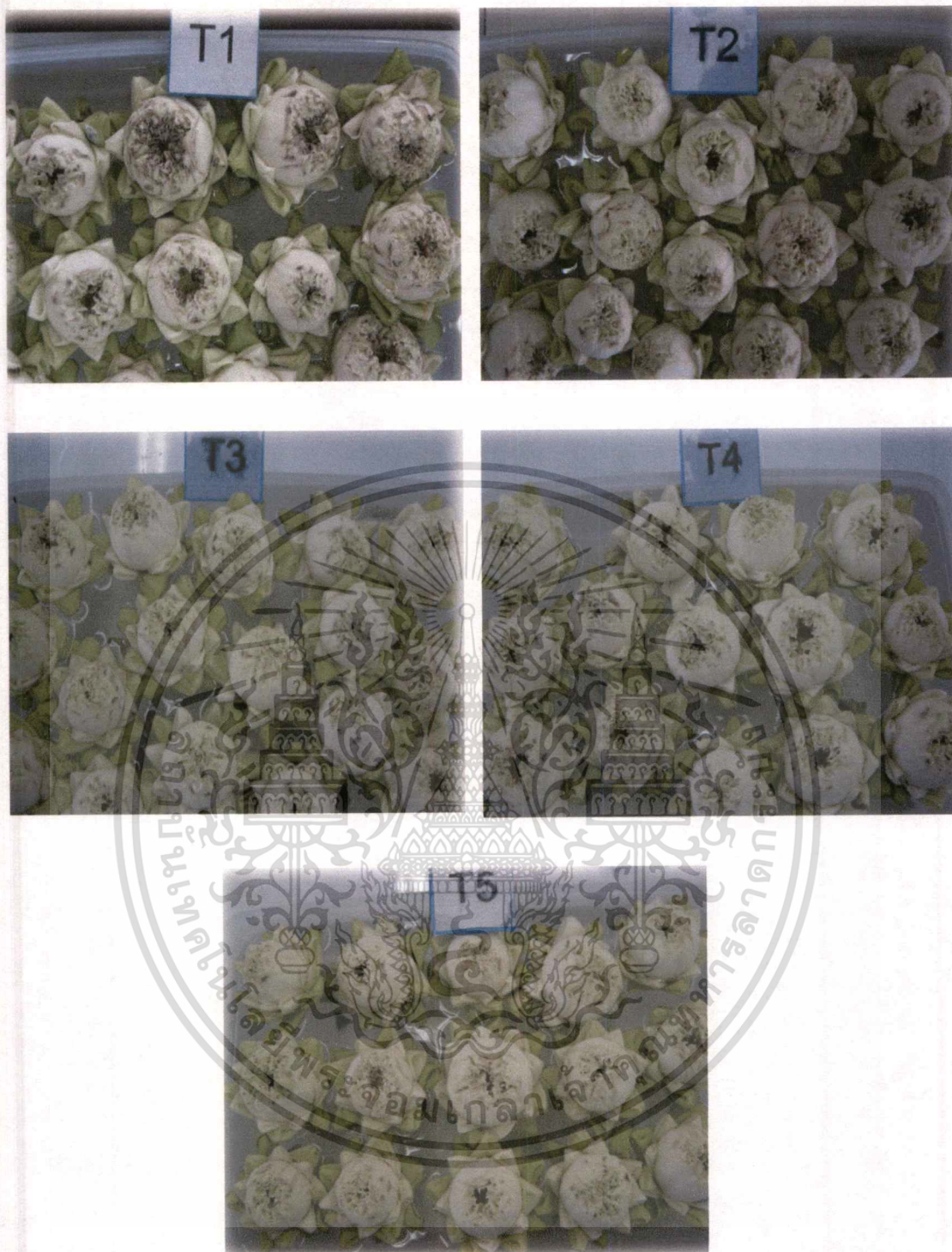
แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ซึ่งวิธีการที่ 1 มีอายุการขายเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 1.33 วัน

4.1.8 อายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ของการทดลองที่ 1

จากการบันทึกอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีอายุการใช้ประโยชน์เฉลี่ยมากที่สุดคือ 6.13 วัน (ตารางที่ 4.5) โดยมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ซึ่งวิธีการที่ 1 มีอายุการปักแจกันเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 4.60 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.1 แสดงคุณภาพของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Gaertn") เมื่อลอยดอกในอ่างน้ำครบ 5 วัน ของทุกวิธีการในการทดลองที่ 1 (T1=วิธีการที่ 1วิธีการของชาวสวน,T2 = วิธีการที่ 2 = ถัง+น้ำ, T3 = วิธีการที่ 3 = โฟม+น้ำ T4 = วิธีการที่ 4 = หุ้มดอก + โฟม, T5 = วิธีการที่ 5 = หุ้มดอก+โฟม+น้ำ) โดยวิธีการที่ 5 มีคุณภาพดอกดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การทดลองที่ 2

จากการทดลองหาวิธีการบรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก เพื่อลดการผลิต ethylene ของดอกบัวให้มากที่สุด และกำจัด ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาให้มากที่สุด ของดอกบัวหลวง พันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera "Album Plenum"*) โดยทุกวิธีการเก็บเกี่ยวและลำเลียงในนา บัวด้วยวิธีการที่ดีที่สุดจากการทดลองที่ 1 คือหุ้มดอกด้วยโฟมตาข่ายแล้วจึงตัดดอกบัวด้วยมีดที่คมและสะอาด จากนั้นใส่ดอกบัวในกล่องโฟมที่มีน้ำกรองลำเลียงไปยังโรงเรือน แล้วจุ่มปลายก้าน ใน น้ำร้อน หุ้มด้วยล้าที่อ้อมตัวด้วยน้ำกรอง ห่อด้วยถุงพลาสติกอีกครั้งหนึ่งแล้วเปรียบเทียบวิธีการบรรจุในกล่องกระดาษลูกฟูก คือวิธีการที่ 1 บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก และรองพื้นกล่องด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู 1 วิธีการที่ 2 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก และรองพื้นกล่องด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, วิธีการที่ 3 และ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม และ 100 กรัม ต่อน้ำหนักดอก 1 กิโลกรัม ตามลำดับ, วิธีการที่ 5 และ 6 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5x7 นิ้ว 2 ถุง และ 4 ถุง ตามลำดับ แล้วจำลองการขนส่งด้วยการเก็บรักษาในอุณหภูมิ 25°C เป็นระยะเวลา 3 ชั่วโมง และ 7°C เป็นระยะเวลา 1 ชั่วโมง ผลปรากฏว่า

4.2.1 ข้อมูลก่อนการบรรจุหีบห่อ

จากการบันทึกข้อมูลก่อนการบรรจุหีบห่อได้แก่ เส้นผ่าศูนย์กลางดอก น้ำหนักดอก และความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติส่วนของกลีบดอกทุกวิธีการมีสีเดียวกันและสีของ petaloid staminode ทุกวิธีการมีสีเดียวกัน (ตารางที่ 4.6)

4.2.2 ปริมาณการดูดน้ำของดอกบัวในระหว่างการปักแจกัน

4.2.2.1 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 1 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำของดอกบัว พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 (รองพื้นกล่องด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรูและเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5x7 นิ้ว 4 ถุง) มีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ยมากที่สุด 3.75 มล. (ตารางที่ 4.7) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการและวิธีการที่ 4 (รองพื้นกล่องด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรูและมีสารดูดซับ ethylene 100 กรัม) มีปริมาณการดูดน้ำน้อยที่สุดเฉลี่ย 1.75 มล.

4.2.2.2 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 2 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำ พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ยมากที่สุด 4.50 มล. (ตารางที่ 4.7) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ โดยเฉพาะวิธีการที่ 1 มีปริมาณการดูดน้ำตลอดการทดลองน้อยที่สุดเฉลี่ยเพียง 3.16 มล.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 เส้นผ่าศูนย์กลางดอก น้ำหนักดอก สีของกลีบดอก สีของ petaloid staminode และความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกผลิตออกมาก่อนการปักแจกัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการศึกษาทดลองที่ 2

วิธีการที่ ^v	ข้อมูลของดอกบัวก่อนการปักแจกัน						ความเข้มข้นของ ethylene ($\mu\text{L}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$)
	เส้นผ่าศูนย์กลางดอก	น้ำหนักดอก	สีของกลีบดอก		สีของ petaloid staminode		
			ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	
(ซม.)	(กรัม)	(L)	a (-)	(L)	a (-)		
1. แผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู	7.53	29.69	66.50	-2.12	90.73	-0.29	126.15
2. ฟิล์มพลาสติกเจาะรู	7.54	29.98	66.50	-2.12	90.73	-0.29	81.79
3. 2+สารดูดซับ C_3H_4 50g/1kg	7.55	28.45	66.50	-2.12	90.73	-0.29	91.88
4. 2+สารดูดซับ C_3H_4 100g/1kg	7.51	29.05	66.50	-2.12	90.73	-0.29	186.20
5. 1+น้ำแข็ง 2 ถุง	7.57	29.13	66.50	-2.12	90.73	-0.29	83.12
6. 1+น้ำแข็ง 4 ถุง	7.51	29.41	66.50	-2.12	90.73	-0.29	175.97
F-test	ns	ns	-	-	-	-	ns
CV (%)	1.48	5.23	-	-	-	-	16.48

^v = วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, วิธีการที่ 2 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่แผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, วิธีการที่ 3 และ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม และ 100 กรัม ต่อน้ำหนักดอก 1 กิโลกรัม ตามลำดับ, วิธีการที่ 5 และ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 และบรรจุน้ำแข็งเกล็ดลงถุงพลาสติกขนาด 5x7 นิ้ว 2 ถุง และ 4 ถุง ตามลำดับ ลงไปในกล่องกระดาษลูกฟูก

4.2.2.3 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 3 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำ พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ยมากที่สุด 2.33 มล. (ตารางที่ 4.7) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการ

4.2.2.4 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 4 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำ พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 4 มีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ยมากที่สุด 1.91 มล. (ตารางที่ 4.7) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการ

ตารางที่ 4.7 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 2

วิธีการ ^๑	ข้อมูลปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นในระหว่างการปักแจกัน						ปริมาณการดูดน้ำรวม (มล.)
	วันที่ 1 (มล.)	วันที่ 2 (มล.)	วันที่ 3 (มล.)	วันที่ 4 (มล.)	วันที่ 5 (มล.)	วันที่ 6 (มล.)	
1. แผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู	1.91cd ^๒	3.16c ^๒	1.66b ^๒	1.33d ^๒	1.16	0.75c ^๒	9.97e ^๒
2. ฟิล์มพลาสติกเจาะรู	2.50b	3.75b	1.58b	1.25d	1.16	1.33b	11.57b
3. 2+สารดูดซับC ₃ H ₄ 50g/1kg	2.25bc	3.50bc	1.66b	1.66b	1.08	1.50b	11.65b
4. 2+สารดูดซับC ₃ H ₄ 100g/1kg	1.75d	3.66bc	1.41bc	1.91a	1.50	1.00c	11.23c
5. 1+น้ำแข็ง 2 ถุง	1.91cd	3.16c	1.25c	1.58bc	1.25	1.00c	10.15d
6. 1+น้ำแข็ง 4 ถุง	3.75a	4.50a	2.33a	1.50c	2.25	2.66a	15.66a
F-test	**	**	**	**	ns	**	**
CV (%)	8.38	7.76	8.18	5.50	12.20	9.99	3.25

^๑ = วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, วิธีการที่ 2 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่แผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, วิธีการที่ 3 และ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม และ 100 กรัม ต่อน้ำหนักดอก 1 กิโลกรัม ตามลำดับ, วิธีการที่ 5 และ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 และบรรจุน้ำแข็งเกล็ดลงถุงพลาสติกขนาด 5x7 นิ้ว 2 ถุง และ 4 ถุง ตามลำดับ ลงไปในกล่องกระดาษลูกฟูก

^๒ = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

4.2.2.5 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 5 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำ ผลปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.7)

4.2.2.6 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 6 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำ พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ยมากที่สุด 2.66 มล. (ตารางที่ 4.7) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการ

4.2.2.7 ปริมาณการดูดน้ำรวมของดอกบัวในระหว่างการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำรวมในระหว่างการปักแจกันพบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญ

ปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ยมากที่สุด 15.66 มล. (ตารางที่ 4.7) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ โดยวิธีการที่ 1 มีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ยน้อยที่สุด 9.97 มล.

4.2.3 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกและการเปลี่ยนแปลงสีของ petaloid staminode ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในระหว่างการปักแจกัน

4.2.3.1 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกัน

จากการบันทึกสีของกลีบดอกด้วยการเทียบสีด้วยกระดาษเทียบสี R.S.H Colour Chart แล้วนำค่าที่อ่านจากแผ่นเทียบสีมาตรฐานไปแปลค่าจากสมุดแปลค่าสีในระบบ Yxy colour space แล้วนำค่าที่ได้ไปเข้าในระบบ L a b color space ปรากฏว่า

4.2.3.1.1 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 1 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 1 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ทุกวิธีการมีสีเดียวกันคือ 66.50 (ตารางที่ 4.8) ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.8)

4.2.3.1.2 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 2 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 2 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีสีเขียวสดใที่สุดมีค่า L เฉลี่ย 66.70 (ตารางที่ 4.8) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีค่าสีเขียวสดใที่สุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -2.11 (ตารางที่ 4.8) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ

4.2.3.1.3 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 3 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 3 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีสีเขียวสดใที่สุดมีค่า L เฉลี่ย 66.70 (ตารางที่ 4.8) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 1 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีค่าสีเขียวสดใที่สุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -2.11 (ตารางที่ 4.8) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์เพื่อการเรียนการสอนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์
สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 2

วิธีการ ¹	ข้อมูลการเปลี่ยนสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกัน											
	วันที่ 1		วันที่ 2		วันที่ 3		วันที่ 4		วันที่ 5		วันที่ 6	
	ความ สว่าง (L)	สี เขียว a (-)	ความ สว่าง (L)	สี เขียว a (-)	ความ สว่าง (L)	สี เขียว a (-)	ความ สว่าง (L)	สี เขียว a (-)	ความ สว่าง (L)	สี เขียว a (-)	ความ สว่าง (L)	สี เขียว a (-)
1. แผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู	66.50	-2.13	76.27a ²	-1.49a ²	68.05b ²	-1.12a ²	59.81b ²	-1.01a ²	61.83bc ²	-0.73a ²	69.87b ²	-0.46a ²
2. ฟิล์มพลาสติกเจาะรู	66.50	-2.12	74.71b	-1.62b	75.23a	-1.58c	76.02a	-1.52c	65.30b	-1.13b	63.43cd	-0.81c
3. 2+สารดูดซับC ₃ H ₄ 50g/1kg	66.50	-2.12	69.50c	-1.98c	76.07a	-1.50bc	69.73a	-1.09c	56.14c	-1.08b	62.46d	-0.68bc
4. 2+สารดูดซับC ₃ H ₄ 100g/1kg	66.50	-2.12	69.70c	-1.97c	75.81a	-1.52bc	76.21a	-1.06c	54.54c	-0.99b	67.57bc	-0.51ab
5. 1+น้ำแข็ง 2 ถุง	66.50	-2.12	70.96c	-1.89c	78.59a	-1.33ab	71.41a	-1.03b	60.45bc	-0.67a	71.19b	-0.44a
6. 1+น้ำแข็ง 4 ถุง	66.50	-2.12	66.70d	-2.11d	66.70b	-2.11d	69.96a	-1.97d	74.31a	-1.60c	79.28a	-1.24d
F-test	-	ns	**	**	**	**	*	**	**	**	**	**
CV (%)	-	-0.82	1.19	-3.40	2.73	-7.82	7.46	-5.90	6.63	-11.23	3.58	-14.98

¹ = วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, วิธีการที่ 2 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่แผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, วิธีการที่ 3 และ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม และ 100 กรัม ต่อน้ำหนักดอก 1 กิโลกรัม ตามลำดับ, วิธีการที่ 5 และ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 และบรรจุน้ำแข็งเกล็ดลงถุงพลาสติกขนาด 5x7 นิ้ว 2 ถุง และ 4 ถุง ตามลำดับ ลงไปในกล่องกระดาษลูกฟูก

² = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

4.2.3.1.4 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 4 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 4 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) วิธีการที่ 1 มีค่า L น้อยที่สุดเฉลี่ย 59.81 (ตารางที่ 4.8) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีค่าสีเขียวสดใสที่สุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -1.97 (ตารางที่ 4.8) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ

4.2.3.1.5 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 5 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 5 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 4 มีค่า L น้อยที่สุดเฉลี่ย 54.54 (ตารางที่ 4.8) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 3 วิธีการที่ 5 และวิธีการที่ 1 แต่มี

ความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการที่ 2 และ 6 ส่วนค่า $a(-)$ (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีค่าสีเขียวสดสีที่สดมีค่า $a(-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -1.60 (ตารางที่ 4.8) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ

4.2.3.1.6 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 6 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 6 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 3 มีค่า L น้อยที่สุดเฉลี่ย 62.46 (ตารางที่ 4.8) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 2 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า $a(-)$ (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีค่าสีเขียวสดสีที่สดมีค่า $a(-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -1.24 (ตารางที่ 4.8) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ

4.2.3.2 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode

4.2.3.2.1 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 1 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 1 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.9) ส่วนค่า $a(-)$ (สีเขียว) พบว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.9) เช่นเดียวกัน

4.2.3.2.2 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 2 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 2 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการที่ 4 มีค่า L น้อยที่สุดเฉลี่ย 90.50 (ตารางที่ 4.9) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 2 วิธีการที่ 6 วิธีการที่ 5 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการที่ 3 และ 1 ส่วนค่า $a(-)$ (สีเขียว) พบว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.9)

4.2.3.2.3 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 3 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 3 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.9) ส่วนค่า $a(-)$ (สีเขียว) พบว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.9) เช่นเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.9) ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการที่ 6 ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 วิธีการที่ 2 วิธีการที่ 1 และวิธีการที่ 5 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการที่ 3 (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 การเปลี่ยนแปลงสีของ petaloid staminode ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในระหว่างการปักแจกันของถาวร-ทดลองที่ 2

วิธีการ ^v	ข้อมูลการเปลี่ยนสีของ Petaloid Staminode ในระหว่างการปักแจกัน											
	วันที่ 1		วันที่ 2		วันที่ 3		วันที่ 4		วันที่ 5		วันที่ 6	
	ความ สว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความ สว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความ สว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความ สว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความ สว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความ สว่าง (L)	สีเขียว a (-)
1. แผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู	90.80	-0.29	91.54a ^u	-0.28	91.76	-0.27b ^u	92.57a ^u	-0.22a ^u	90.75	-0.14a ^u	83.78d ^u	-0.13a ^u
2. ฟิล์มพลาสติกเจาะรู	90.73	-0.29	90.73bc	-0.29	91.10	-0.28b	91.39c	-0.27bc	91.69	-0.25d	92.57a	-0.23c
3. 2+สารดูดซับ C ₃ H ₄ , 50g/1kg	90.47	-0.29	91.17ab	-0.29	91.47	-0.24a	92.60a	-0.24ab	92.77	-0.22c	91.91a	-0.17b
4. 2+สารดูดซับ C ₃ H ₄ , 100g/1kg	90.50	-0.28	90.50c	-0.28	91.03	-0.28b	91.81bc	-0.25ab	86.61	-0.19b	87.89c	-0.14a
5. 1+น้ำแข็ง 2 ถุง	90.73	-0.29	90.95bc	-0.28	91.69	-0.26b	92.25ab	-0.25ab	92.50	-0.19b	89.17bc	-0.16b
6. 1+น้ำแข็ง 4 ถุง	90.81	-0.29	90.81bc	-0.29	91.03	-0.29b	91.39c	-0.29c	91.28	-0.27d	91.11ab	-1.24c
F-test	ns	ns	*	ns	ns	*	**	**	ns	**	**	**
CV (%)	0.28	-1.40	0.34	-1.63	0.39	-4.74	0.41	-7.16	1.47	-6.99	1.52	-5.35

^v = วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, วิธีการที่ 2 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่แผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, วิธีการที่ 3 และ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม และ 100 กรัม ต่อน้ำหนักดอก 1 กิโลกรัม ตามลำดับ, วิธีการที่ 5 และ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 และบรรจุน้ำแข็งเกล็ดลงถุงพลาสติกขนาด 5x7 นิ้ว 2 ถุง และ 4 ถุง ตามลำดับ ลงไปในกล่องกระดาษลูกฟูก

^u = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

4.2.3.2.4 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 4 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 4 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 2 มีค่า L น้อยที่สุดเฉลี่ย 61.39 (ตารางที่ 4.9) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 6 และวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่า

วิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีค่าสีเขียวสดไล่ที่สูงสุดมีค่า $a (-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -0.29 (ตารางที่ 4.9) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 2 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.2.3.2.5 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 5 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 5 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.9) ส่วนค่า $a (-)$ (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีค่าสีเขียวสดไล่ที่สูงสุดมีค่า $a (-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -0.27 (ตารางที่ 4.9) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 2 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.2.3.2.6 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 6 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 6 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 1 มีค่า L น้อยที่สุดเฉลี่ย 83.78 (ตารางที่ 4.9) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ ส่วนค่า $a (-)$ (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 6 มีค่าสีเขียวสดไล่ที่สูงสุดมีค่า $a (-)$ (สีเขียว) เฉลี่ย -1.24 (ตารางที่ 4.9) โดยไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 2 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.2.4 การเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน

จากข้อมูลเส้นผ่าศูนย์กลางดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 6 มีการเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกเพิ่มขึ้นมากที่สุดเฉลี่ย คือ 5.06 % (ตารางที่ 4.10) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ โดยวิธีการที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกเพิ่มขึ้นน้อยที่สุดเฉลี่ย คือ 2.35 %

4.2.5 การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน

จากข้อมูลน้ำหนักดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธี

การที่ 6 มีการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของดอกเพิ่มขึ้นมากที่สุดเฉลี่ย คือ 12.24 % (ตารางที่ 4.10) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ โดยวิธีการที่ 4 มีการเปลี่ยนแปลงของน้ำหนักดอกเพิ่มขึ้นน้อยที่สุดเฉลี่ย คือ 9.20 %

4.2.6 ความเข้มข้นของ Ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาหลังการเก็บรักษาในอุณหภูมิที่ 25 °C และ 7 °C

จากการวัดความเข้มข้นของ ethylene หลังจากเก็บรักษาดอกบัวที่อุณหภูมิ 25°C เป็นเวลา 3 ชั่วโมงและ 7°C เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ปรากฏว่าความเข้มข้น ethylene ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญ ปรากฏว่าวิธีการที่ 6 มีปริมาณความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 74.69 $\mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$ (ตารางที่ 4.10) ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 3 วิธีการที่ 1 วิธีการที่ 4 และวิธีการที่ 5 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการที่ 2

4.2.7 อายุการขายของดอกหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ ของการทดลองที่ 2

จากข้อมูลโดยดูจากความเสียหายของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") เมื่อดอกมีการเสียหายไม่ว่าในลักษณะใดๆ โดยพบว่าวิธีการที่ 6 มีอายุการขายเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.30 วัน(ตารางที่ 4.10) ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 2 และวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ โดยวิธีการที่ 3 มีอายุการขายน้อยที่สุดเฉลี่ย 2.63 วัน

4.2.8 อายุการปักแจกันของดอกหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ ของการทดลองที่ 2

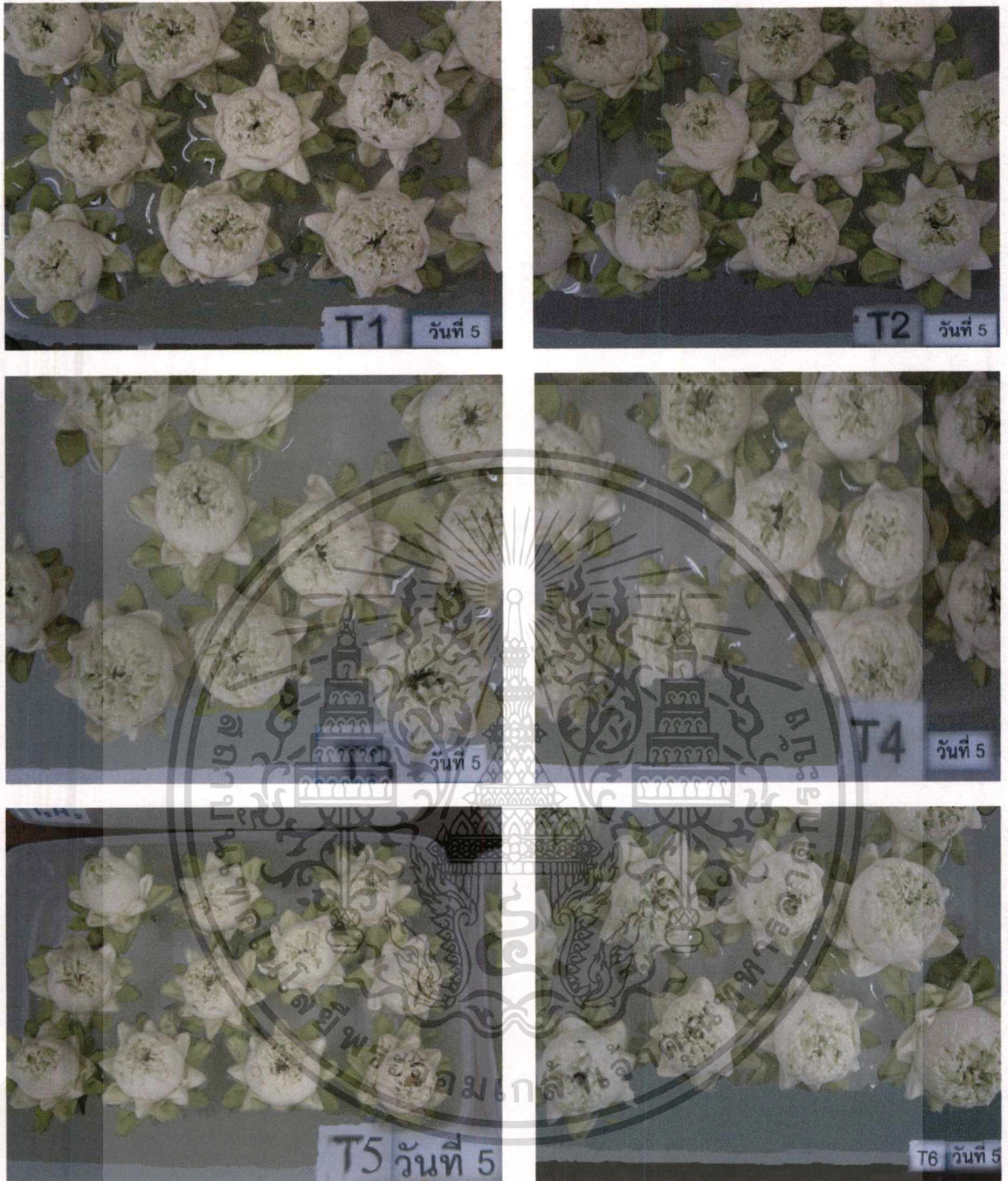
จากข้อมูลอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") โดยพบว่าวิธีการที่ 6 มีอายุการใช้ประโยชน์เฉลี่ยมากที่สุดคือ 5.06 วัน(ตารางที่ 4.10) ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 2 และวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ โดยวิธีการที่ 5 มีอายุการปักแจกันเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 4.30 วัน

ตารางที่ 4.10 การเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอก การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักดอกหลังปักแจกัน 2 วัน ความเข้มข้น ethylene หลังจากการเก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิ 25 °C และที่ 7 °C อายุการขาย และอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการศึกษาทดลองที่ 2

วิธีการที่ ^๑	ข้อมูลของดอกในระหว่างการปักแจกัน				
	ในวันที่ 2 ของการทดลอง		หลังเก็บรักษาที่ 25 °C และ 7 °C	อายุการขาย	อายุการปักแจกัน
	การเปลี่ยนแปลง	การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักดอก	ความเข้มข้นของ Ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมา	(วัน)	(วัน)
เส้นผ่าศูนย์กลางดอก	(%)	(%)	($\mu\text{L.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$)		
1. ฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู	2.35d ^๒	9.80d ^๒	87.15ab ^๒	2.80bc ^๒	4.50bc ^๒
2. ฟิล์มพลาสติกเจาะรู	4.52b	11.33b	101.21a	3.20ab	4.90ab
3. 2+สารดูดซับC ₃ H ₄ 50g/1kg	2.65c	10.15c	80.79ab	2.63c	4.50bc
4. 2+สารดูดซับC ₃ H ₄ 100g/1kg	2.75c	9.20e	92.90ab	3.00abc	4.60abc
5.1+น้ำแข็ง 2 ถุง	2.78c	10.32c	96.22ab	2.70c	4.30c
6 1+น้ำแข็ง 4 ถุง	5.06a	12.24a	74.69b	3.30a	5.06a
F-test	**	**	**	*	*
CV (%)	4.84	1.77	12.90	8.60	5.21

^๑ = วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, วิธีการที่ 2 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่แผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, วิธีการที่ 3 และ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม และ 100 กรัม ต่อน้ำหนักดอก 1 กิโลกรัม ตามลำดับ, วิธีการที่ 5 และ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 และบรรจุน้ำแข็งเกล็ดลงถุงพลาสติกขนาด 5x7 นิ้ว 2 ถุง และ 4 ถุง ตามลำดับ ลงไปในกล่องกระดาษลูกฟูก

^๒ = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

ภาพที่ 4.2 แสดงคุณภาพของดอกบัวหลวงเมื่อลอยดอกในอ่างน้ำครบ 5 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์ (*Nelumbo nucifera* "Gaertn") ในการทดลองที่ 2 (T1= วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วย แผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, T2=วิธีการที่ 2 รองพื้นดอกแผ่นพลาสติก เจาะรู, T3=วิธีการ ที่ 3 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม, T4=วิธีการที่ 4 เหมือนวิธีการ ที่ 2 และ เพิ่มสารดูดซับ ethylene 100 กรัม, T5=วิธีการที่ 5 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่ม ถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็ง เกล็ด 5x7 นิ้ว 2 ถุง, T6 วิธีการที่ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่ม ถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง) โดย T6 คุณภาพดอกดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 การทดลองที่ 3

จากการทดลองลดอุณหภูมิดอกบัวก่อนการขนส่ง เพื่อชะลอการสูญเสียอาหารสะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") โดยทุกวิธีการเก็บเกี่ยวและปฏิบัติด้วยวิธีที่ดีที่สุดจากการทดลองที่ 2 คือหุ้มดอกด้วยโฟมตาข่ายแล้วจึงตัดดอกบัวด้วยมีดที่คมจากนั้นใส่ดอกบัวในกล่องโฟมที่มีน้ำกรองลำเลียงไปยังโรงเรือน แล้วจุ่มปลายก้านในน้ำร้อนหุ้มด้วยสำลีที่อ้อมตัวด้วยน้ำกรอง ห่อด้วยถุงพลาสติกอีกครั้งหนึ่งแล้วบรรจุในกล่องกระดาษลูกฟูกที่รองพื้นและห่อดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5X7 นิ้ว 4 ถุง ลงไปในกล่องกระดาษลูกฟูก แล้วเปรียบเทียบระดับอุณหภูมิสำหรับลดอุณหภูมิก่อนการขนส่ง คือ วิธีการที่ 1 ไม่ลดอุณหภูมิ, วิธีการที่ 2-5 ก่อนการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวในตู้ปรับอุณหภูมิ 4,6,8 และ 10 °C ตามลำดับ จากนั้นเก็บรักษากล่องไว้ในอุณหภูมิ 25 °C เป็นระยะเวลา 3 ชั่วโมง แล้วเปลี่ยนเป็นอุณหภูมิ 7 °C อีก 1 ชั่วโมง (จำลองอุณหภูมิและระยะเวลาของการขนส่ง) ผลปรากฏว่า

4.3.1 ข้อมูลก่อนการบรรจุหีบห่อ

จากการบันทึกข้อมูลก่อนการบรรจุหีบห่อได้แก่ เส้นผ่าศูนย์กลางดอก น้ำหนักดอก และความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติส่วนของกลีบดอกทุกวิธีการมีสีเดียวกันและสีของ petaloid staminode ทุกวิธีการมีสีเดียวกัน(ตารางที่ 4.11)

4.3.2 ปริมาณการดูดน้ำของดอกบัวในระหว่างการปักแจกัน

4.3.2.1 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 1 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำของดอกบัว ผลปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.12)

4.3.2.2 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 2 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำของดอกบัว ผลปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.12)

4.3.2.3 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 3 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำของดอกบัว พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ยมากที่สุด 3.41 มล. (ตารางที่ 4.12) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ

ตารางที่ 4.11 เส้นผ่าศูนย์กลางดอก น้ำหนักดอก สีของกลีบดอก สีของ petaloid staminode และความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาก่อนการบรรจุหีบห่อของ ดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3

วิธีการที่ ^u	ข้อมูลของดอกบัวก่อนการบรรจุหีบห่อ						ความเข้มข้นของ Ethylene ($\mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$)
	เส้นผ่าศูนย์กลางดอก	น้ำหนักดอก	สีของกลีบดอก		สีของ Petaloid Staminode		
	(ซม.)	(กรัม)	ความสว่าง (L)	สีเขียว A (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	
1. วิธีควบคุม	7.57	35.13	66.14	-2.14	90.38	-0.29	106.89
2. 4 °C	7.30	34.33	66.14	-2.14	90.38	-0.29	99.57
3. 6 °C	7.41	34.24	66.14	-2.14	90.38	-0.29	201.68
4. 8 °C	7.55	33.21	66.14	-2.14	90.38	-0.29	224.14
5. 10 °C	7.54	33.23	66.14	-2.14	90.38	-0.29	93.46
F-test	ns	ns	-	-	-	-	ns
CV (%)	2.87	3.36	-	-	-	-	8.65

^u = วิธีการที่ 1 คือ บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษทุกฟูก และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5X7 นิ้ว 4 ถุง ลงไปในกล่องกระดาษทุกฟูก, วิธีการที่ 2-5 ก่อนบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวในตู้ปรับอุณหภูมิ 4,6,8 และ 10 °C ตามลำดับ

4.3.2.4 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 4 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำของดอกบัว ผลปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.12)

4.3.2.5 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 5 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกข้อมูลปริมาณการดูดน้ำของดอกบัว ผลปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.12)

4.3.2.6 ปริมาณการดูดน้ำเพิ่มขึ้นของดอกบัวในวันที่ 6 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำของดอกบัว ผลปรากฏว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.12)

4.3.2.7 ปริมาณการดูดน้ำรวมของดอกบัวในระหว่างการปักแจกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการบันทึกปริมาณการดูดน้ำของดอกบัวในระหว่างการปักแจกันพบว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.12) อย่างไรก็ตามปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ยตลอดการทดลองพบว่าวิธีการที่ 5 มีปริมาณการดูดน้ำเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากที่สุด 13.23 มล.

ตารางที่ 4.12 ปริมาณการดูดน้ำในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3

วิธีการ ^{1/}	ข้อมูลปริมาณการดูดน้ำในระหว่างการปักแจกัน						ปริมาณการดูดน้ำรวม (มล.)
	วันที่ 1 (มล.)	วันที่ 2 (มล.)	วันที่ 3 (มล.)	วันที่ 4 (มล.)	วันที่ 5 (มล.)	วันที่ 6 (มล.)	
1. วิธีควบคุม	2.50	1.75	2.58b ^{2/}	1.25	0.50	1.83	10.41
2. 4 °C	2.91	2.75	1.33c	1.33	1.66	1.50	11.48
3. 6 °C	2.33	2.00	1.33c	1.16	2.16	1.83	10.81
4. 8 °C	2.33	1.58	3.33a	1.58	2.33	1.50	12.65
5. 10 °C	2.66	1.75	3.41a	2.00	1.75	1.66	13.23
F-test	ns	ns	**	ns	ns	ns	ns
CV (%)	19.28	12.15	15.21	26.41	12.25	21.21	10.78

^{1/} = วิธีการที่ 1 คือ บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5X7 นิ้ว 4 ถุง ลงไปในกล่องกระดาษลูกฟูก, วิธีการที่ 2-5 ก่อนบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิของดอกบัวในตู้ปรับอุณหภูมิ 4,6,8 และ 10 °C ตามลำดับ

^{2/} = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

4.3.3 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกและการเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในระหว่างการปักแจกัน

4.3.3.1 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกัน

จากการบันทึกสีของกลีบดอกด้วยการเทียบสีด้วยกระดาษเทียบสี R.S.H Colour Chart แล้วนำค่าที่อ่านจากแผ่นเทียบสีมาตรฐานไปแปลค่าจากสมมุติแปลค่าสีในระบบ Yxy colour space แล้วนำค่าที่ได้ไปเข้าในระบบ L a b color space ปรากฏว่า

4.3.3.1.1 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 1 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 1 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.13) ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3

ข้อมูลการเปลี่ยนสีของกลีบดอกในระหว่างการปักแจกัน

วิธีการ ^{1/}	วันที่ 1		วันที่ 2		วันที่ 3		วันที่ 4		วันที่ 5		วันที่ 6	
	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)	ความสว่าง (L)	สีเขียว a (-)
1. วิธีควบคุม	67.30	-2.08	68.30ab ^{2/}	-1.87b ^{2/}	70.96b ^{2/}	-1.87b ^{2/}	74.31c ^{2/}	-1.64c ^{2/}	78.40b ^{2/}	-1.33b ^{2/}	77.11a ^{2/}	-0.80a ^{2/}
2. 4 °C	66.90	-2.01	68.50ab	-1.70a	73.59a	-1.70a	79.34a	-1.25a	81.11a	-1.12a	75.73ab	-0.75a
3. 6 °C	67.10	-2.09	68.70a	-1.64a	74.27a	-1.64a	76.83b	-1.43b	79.67ab	-1.15a	76.79a	-0.81a
4. 8 °C	66.50	-2.12	67.90b	-1.97bc	69.50bc	-1.97bc	73.07c	-1.75c	73.07c	-1.63c	74.30b	-1.60c
5. 10 °C	66.10	-2.14	67.10c	-2.09c	68.10c	-2.04c	68.50d	-2.04d	71.94c	-1.82d	73.53b	-1.66c
F-test	ns	ns	**	**	**	**	**	**	**	**	*	**
CV (%)	0.80	-1.27	0.56	-4.16	1.53	-4.24	1.72	-5.40	1.31	-5.65	1.67	-6.31

^{1/} = วิธีการที่ 1 คือ บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5X7 นิ้ว 4 ถุงลงในกล่องกระดาษลูกฟูก, วิธีการที่ 2-5 ก่อนบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวในตู้ปรับอุณหภูมิ 4,6,8 และ 10 °C ตามลำดับ

^{2/} = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

4.3.3.1.2 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 2 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 2 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีค่า L เฉลี่ย 67.10 (ตารางที่ 4.13) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดใสดุที่สุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -2.09 (ตารางที่ 4.13) ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.3.1.3 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 3 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 3 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีค่า L เฉลี่ย 68.10 (ตารางที่ 4.13) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดใสที่สุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -2.04 (ตารางที่ 4.13) ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการ

4.3.3.1.4 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 4 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 4 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีค่า L เฉลี่ย 68.50 (ตารางที่ 4.13) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดใสที่สุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -2.04 (ตารางที่ 4.13) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการ

4.3.3.1.5 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 5 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 5 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีค่า L เฉลี่ย 71.94 (ตารางที่ 4.13) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดใสที่สุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -1.82 (ตารางที่ 4.13) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการ

4.3.3.1.6 การเปลี่ยนแปลงสีของกลีบดอกในวันที่ 6 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของกลีบดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 5 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการที่ 5 มีค่า L เฉลี่ย 73.53 (ตารางที่ 4.13) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 และวิธีการที่ 2 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการที่ 3 และ 1 ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวยุคสุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -1.66 (ตารางที่ 4.13) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ

4.3.3.2 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode

4.3.3.2.1 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 1 ของการปักแจกัน จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 1 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.14) ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าทุกวิธีการมีสีเขียวเหมือนกัน (ตารางที่ 4.14)

4.3.3.2.2 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 2 ของการปักแจกัน จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 2 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีค่า L เฉลี่ย 90.38 (ตารางที่ 4.14) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.14)

4.3.3.2.3 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 3 ของการปักแจกัน จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 3 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.14) ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.14) เช่นเดียวกัน

4.3.3.2.4 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 4 ของการปักแจกัน จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 4 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีค่า L เฉลี่ย 91.10 (ตารางที่ 4.14) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 4 มีค่าสีเขียวยุคสุดมีค่า a (-) (สีเขียว) เฉลี่ย -0.28 (ตารางที่ 4.14) ไม่มีความแตกต่าง

ต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 2 และวิธีการที่ 5 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.3.3.2.5 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 5 ของการปักแจกัน

จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำครบ 5 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีค่า L เฉลี่ย 91.25 (ตารางที่ 4.14) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่า วิธีการที่ 4 มีค่าสีเขียวสดที่สุดมีค่า a (-)(สีเขียว) เฉลี่ย -0.27 (ตารางที่ 4.14) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 5 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

ตารางที่ 4.14 การเปลี่ยนแปลงสีของ petaloid staminode ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในระหว่างการปักแจกันของการทดลองที่ 3

ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในระหว่างการปักแจกัน

วิธีการ ^{1/}	วันที่ 1		วันที่ 2		วันที่ 3		วันที่ 4		วันที่ 5		วันที่ 6	
	ความสว่าง	สีเขียว	ความสว่าง	สีเขียว	ความสว่าง	สีเขียว	ความสว่าง	สีเขียว	ความสว่าง	สีเขียว	ความสว่าง	สีเขียว
	(L)	a (-)	(L)	a (-)	(L)	a (-)	(L)	a (-)	(L)	a (-)	(L)	a (-)
1. วิธีควบคุม	90.45	-0.29	91.03a ^{2/}	-0.28	91.39	-0.27	92.27a ^{2/}	-0.25a ^{2/}	92.57a ^{2/}	-0.23a ^{2/}	89.39b ^{2/}	-0.19ab ^{2/}
2. 4 °C	90.45	-0.29	91.10a	-0.28	91.17	-0.28	91.61b	-0.27b	92.57a	-0.24a	89.54b	-0.18a
3. 6 °C	90.38	-0.29	90.88a	-0.28	91.25	-0.28	92.21a	-0.25a	92.49a	-0.24a	90.21ab	-0.20b
4. 8 °C	90.38	-0.29	91.17a	-0.28	91.16	-0.28	91.17c	-0.28b	91.54b	-0.27b	91.06ab	-0.25c
5. 10 °C	90.38	-0.29	90.38b	-0.29	90.80	-0.28	91.10c	-0.27b	91.25b	-0.27b	92.35a	-0.27c
F-test	ns	-	**	ns	ns	ns	**	**	**	**	*	**
CV (%)	0.08	-	0.22	-2.75	0.24	-2.45	0.14	-3.22	0.18	-2.70	1.25	-4.95

^{1/} = วิธีการที่ 1 คือ บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5X7 นิ้ว 4 ถุงลงไปในกล่องกระดาษลูกฟูก, วิธีการที่ 2-5 ก่อนบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวในตู้ปรับอุณหภูมิ 4, 6, 8 และ 10 °C ตามลำดับ

^{2/} = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

4.3.3.2.6 การเปลี่ยนแปลงสีของ Petaloid Staminode ในวันที่ 6 ของการปักแจกัน จากการบันทึกค่าสีเขียวของ petaloid staminode ของดอกบัวเมื่อลอยดอกบัวในอ่างน้ำ ครบ 6 วัน ผลปรากฏว่าค่า L (ความสว่าง) ของวิธีการที่ 1 มีค่า L น้อยที่สุดเฉลี่ย 89.39 (ตารางที่ 4.14) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 2 วิธีการที่ 3 และวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการที่ 5 ส่วนค่า a (-) (สีเขียว) พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญ ปรากฏว่า วิธีการที่ 5 มีค่าสีเขียวสดใสที่สุดมีค่า a (-)(สีเขียว) เฉลี่ย -0.27 (ตารางที่ 4.14) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ

4.3.4 ความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาในระหว่างการทดลอง

4.3.4.1. ความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาก่อนการบรรจุหีบห่อ ผล ปรากฏว่า ทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.15)

4.3.4.2 ความเข้มข้นของ ethylene หลังลดอุณหภูมิผลปรากฏว่าความเข้มข้นของ ethylene ทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.15)

4.3.4.3 ความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาหลังการเก็บรักษาดอกบัวที่ อุณหภูมิ 25°C ปรากฏว่าความเข้มข้นของ ethylene ทุกวิธีการไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (ตารางที่ 4.15)

4.3.4.4 ความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาหลังการเก็บรักษาดอกบัวที่ 7°C จากการวัดความเข้มข้นของ ethylene หลังการเก็บรักษาดอกบัวที่ 7°C ปรากฏว่าความเข้มข้น ethylene ของวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 (10°C) มีปริมาณความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ $72.19 \mu\text{l}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ (ตารางที่ 4.15) ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 (8°C) และวิธีการที่ 2 (4°C) แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการ 3 (6°C) และ 1 (วิธีควบคุม)

4.3.5 การเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน

จากการบันทึกเส้นผ่าศูนย์กลางดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีการเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกเพิ่มขึ้นมากที่สุดเฉลี่ย คือ 6.86 % (ตารางที่ 4.16) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆทุกวิธีการ โดยวิธีการที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกเพิ่มขึ้นน้อยที่สุดเฉลี่ย คือ 3.11 %

ตารางที่ 4.15 ความเข้มข้นของ ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาในระหว่างการทดลอง และหลังจากการเก็บรักษาดอกบัวที่ 25 °C และหลังการเก็บรักษาที่ 7 °C (เลียนแบบการขนส่ง) ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3

ความเข้มข้นของ Ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาระหว่างการทดลอง				
วิธีการที่ ^{1/}	เมื่อเริ่มต้นการทดลอง ($\mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$)	อุณหภูมิที่ 4,6,8 และ 10 °C ($\mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$)	หลังการเก็บรักษาดอกบัวที่ 25 °C ($\mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$)	หลังการเก็บรักษาดอกบัวที่ 7 °C ($\mu\text{l.kg}^{-1}.\text{hr}^{-1}$)
1. วิธีควบคุม	106.89	108.27	172.07	128.45a ^{2/}
2. 4 °C	99.57	115.42	77.79	96.55bc
3. 6 °C	201.68	96.24	105.48	100.30b
4. 8 °C	224.14	89.60	86.08	73.99c
5. 10 °C	93.46	84.99	81.49	72.19c
F-test	ns	ns	ns	**
CV (%)	17.25	13.36	8.65	14.24

^{1/} = วิธีการที่ 1 คือ บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษสุญญากาศ และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5X7 นิ้ว 4 ถุง ลงไปในกล่องกระดาษสุญญากาศ, วิธีการที่ 2-5 ก่อนบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวในตู้ปรับอุณหภูมิ 4,6,8 และ 10 °C ตามลำดับ

^{2/} = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติของผลผลิตของดอกบัวที่เก็บรักษาในตู้ปรับอุณหภูมิ 4,6,8 และ 10 °C พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัย

4.3.7 อายุการขายของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ ของการทดลองที่ 3

จากการบันทึกโดยดูจากความเสียหายของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") เมื่อดอกมีการเสียหายไม่ว่าในลักษณะใดๆ พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัย

สำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีอายุการขายเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.80 วัน (ตารางที่ 4.16) ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการที่ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ซึ่งวิธีการที่ 3 มีอายุการขายเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 2.86 วัน

4.3.8 อายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ของการทดลองที่ 3

จากการบันทึกอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") พบว่าวิธีการต่างๆ มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับนัยสำคัญปรากฏว่าวิธีการที่ 5 มีอายุการใช้ประโยชน์เฉลี่ยมากที่สุดคือ 6.96 วัน (ตารางที่ 4.16) โดยมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญกับวิธีการอื่นๆ ทุกวิธีการ ซึ่งวิธีการที่ 1 มีอายุการปักแจกันเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 5.06 วัน

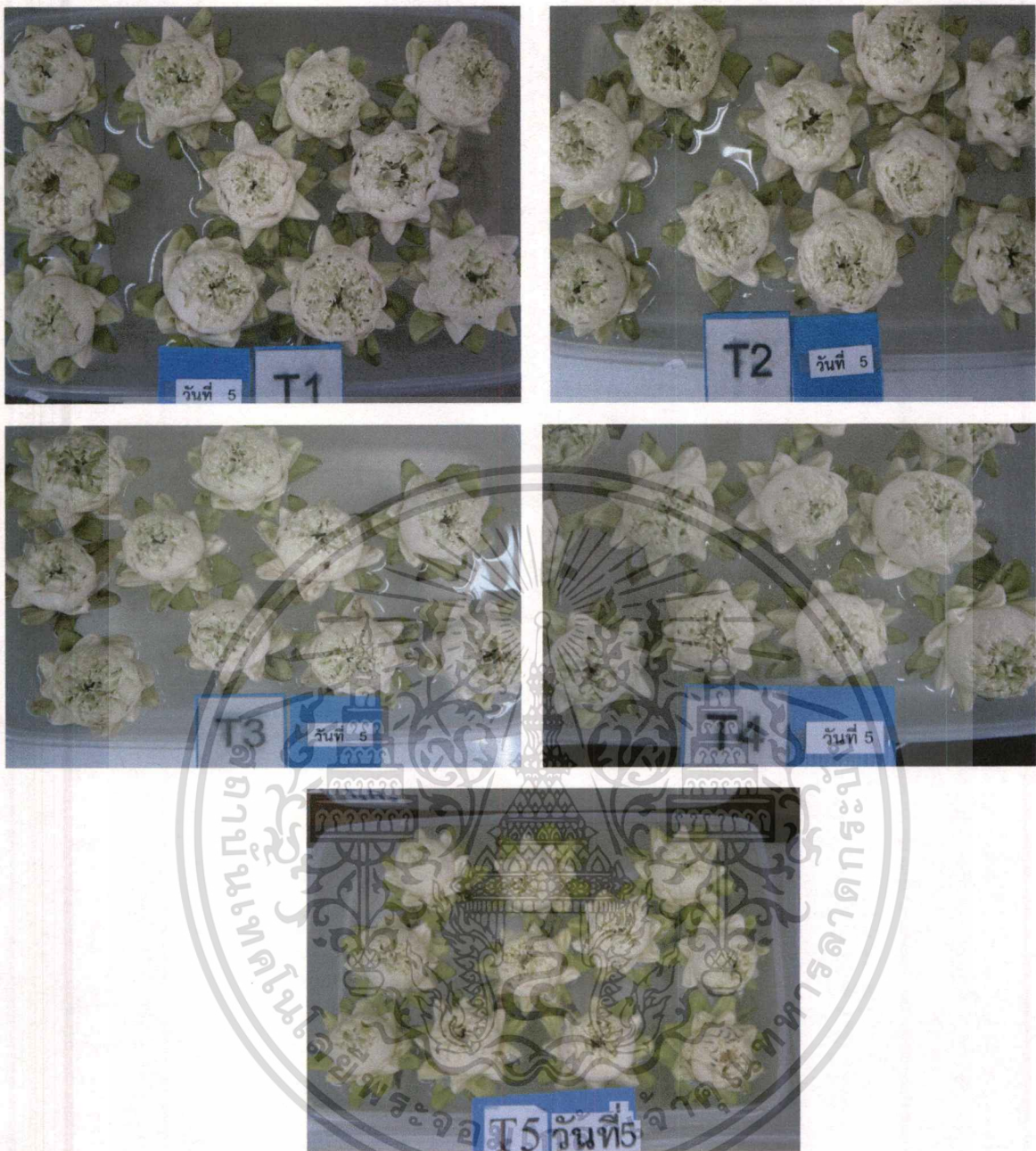
ตารางที่ 4.16 การเปลี่ยนแปลงเส้นผ่าศูนย์กลางดอก การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักดอกหลังปักแจกัน 2 วัน อายุการขาย และอายุการปักแจกัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") จากการทดลองที่ 3

วิธีการที่ ^{1/}	ข้อมูลของดอกในระหว่างการปักแจกัน			
	ในวันที่ 2 ของการทดลอง		อายุการขาย (วัน)	อายุการปัก แจกัน (วัน)
	การเปลี่ยนแปลง เส้นผ่าศูนย์กลางดอก (%)	การเปลี่ยนแปลง น้ำหนักดอก (%)		
1. วิธีควบคุม	3.25d ^{2/}	3.10d ^{2/}	3.10c ^{2/}	5.06c ^{2/}
2. 4 °C	4.50c	5.60c	3.53b	5.20c
3. 6 °C	3.11d	3.25d	2.86c	5.16c
4. 8 °C	6.37b	10.56b	4.66a	6.33b
5. 10 °C	6.86a	11.40a	4.80a	6.96a
F-test	**	**	**	**
CV (%)	1.69	2.03	3.73	4.69

^{1/} = วิธีการที่ 1 คือ บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก และเพิ่มถุงพลาสติกปิดบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5X7 นิ้ว 4 ถุงลงในกล่องกระดาษลูกฟูก, วิธีการที่ 2-5 ก่อนบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวในตู้ปรับอุณหภูมิ 4, 6, 8 และ 10 °C ตามลำดับ

^{2/} = ตัวเลขที่ตามด้วยตัวอักษรที่ไม่เหมือนกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติโดยเปรียบเทียบแบบ Duncan's new multiple range test ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 แสดงคุณภาพของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Gaertn") เมื่อลอยดอกในอ่างน้ำครบ 5 วันของการทดลองที่ 3 (T1=วิธีการที่ 1 บรรจูดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง, T2=วิธีการที่ 2 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตูมปรับอุณหภูมิที่ 4°C T3=วิธีการที่ 3 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตูมปรับอุณหภูมิที่ 6 °C T4=วิธีการที่ 4 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตูมปรับอุณหภูมิที่ 8 °C T5= วิธีการที่ 5 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตูมปรับ อุณหภูมิที่ 10 °C โดย T5 มีคุณภาพของดอกดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการทดลองหาวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") แต่ละการทดลองมีผลดังต่อไปนี้

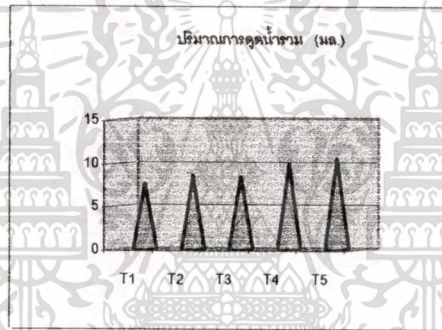
5.1 การทดลองที่ 1

การทดลองการปฏิบัติในการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ผลปรากฏว่า วิธีการที่ 5 หุ้มดอกก่อนเก็บเกี่ยวแล้วแช่ก้านดอกในกล่องโฟมบรรจุน้ำทันที มีผลทำให้คุณภาพของดอกบัวดีที่สุด วิธีการนี้ช่วยให้ดอกบัวดูน้ำได้ดีที่สุด (ภาพที่ 5.1) เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ดอกบัวยังรักษาสีเขียวของกลีบดอกไว้ได้ดีที่สุด (ภาพที่ 5.2) และยังสามารถรักษาสีของ petaloid staminode ไว้ได้ดีที่สุดด้วย (ภาพที่ 5.3) ส่วนของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน เส้นผ่าศูนย์กลางดอกเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ภาพที่ 5.4) และน้ำหนักดอกก็มีการเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ภาพที่ 5.5) ในการผลิต ethylene ก็มีการผลิตออกมาน้อยที่สุด (ภาพที่ 5.6) ในเรื่องของอายุการขายก็มีอายุการขายนานวันที่สุด (ภาพที่ 5.7) ส่งผลให้มีอายุการปักแจกันมากที่สุดตามไปด้วย (ภาพที่ 5.8) ซึ่งตรงกับที่ Suisuwan and Pichayanon (2002) กล่าวไว้ว่าการลดการซ้ำ และการขาดน้ำหลังการเก็บเกี่ยว ช่วยให้ดอกบัวผลิต ethylene น้อยลง ส่งผลให้ยืดอายุการขายและอายุการปักแจกันได้มากขึ้น เพราะ ethylene นี้ซึ่งมีความเข้มข้นสูงยิ่งทำให้ดอกไม้เหี่ยวเฉาเร็วขึ้น (ช.ณิฏฐิติศรี สุษสุวรรณ .2545)ทำให้เนื้อเยื่อสีเขียวของพืชสูญเสียคลอโรฟิลล์หรือสีเขียวด้วย (Jobling. 2004)

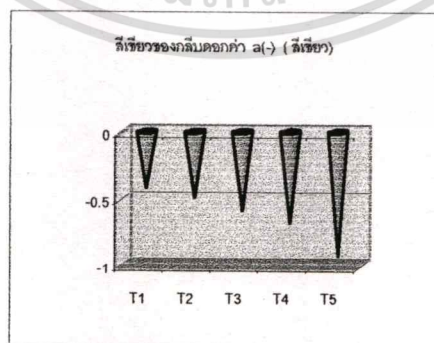
5.2 การทดลองที่ 2

การทดลองหาวิธีการบรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก เพื่อลดการผลิต ethylene ของดอกบัวให้มากที่สุด และกำจัด ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาให้มากที่สุด ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ผลปรากฏว่าวิธีการที่ 6 ซึ่งเก็บเกี่ยวด้วยวิธีการที่ดีที่สุดจากการทดลองที่ 1 คือหุ้มดอกก่อนเก็บเกี่ยวและแช่ก้านดอกในกล่องโฟมที่บรรจุน้ำทันทีจากนั้นจุ่มก้านดอกในน้ำอุ่น แล้วหุ้มปลายก้านดอกด้วยสำลีที่อิมมิดัวด้วยน้ำ แล้วทำการบรรจุในกล่องกระดาษลูกฟูก โดยรองพื้นกล่องและหุ้มดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5x7 นิ้ว 4 ถุง จึงส่งผลให้คุณภาพดอกบัวดีที่สุดโดยวิธีการนี้ช่วยให้ดอกบัวดูน้ำได้ดีที่สุด (ภาพที่ 5.9) เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ดอกบัวยังรักษาสีเขียว

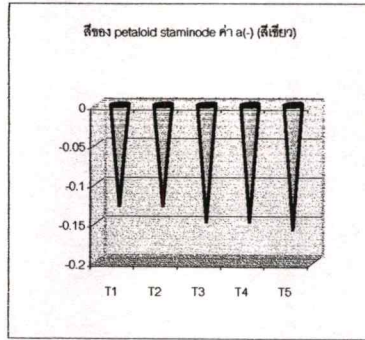
ของกลีบดอกไว้ได้ดีที่สุด (ภาพที่ 5.10) และยังสามารถรักษาสีของ petaloid staminode ไว้ได้ยั้งดี (ภาพที่ 5.11) ส่วนของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกหลังการปักแจกันครบ 2 วัน เส้นผ่าศูนย์กลางดอกเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ภาพที่ 5.12) และน้ำหนักดอกก็มีการเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ภาพที่ 5.13) ในการผลิต ethylene หลังจากการเก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิ 25°C และ 7°C มีการผลิตออกมาน้อยที่สุด (ภาพที่ 5.14) ในเรื่องของอายุการขายก็มีอายุการขายนานวันที่สุด (ภาพที่ 5.15) ส่งผลให้มีอายุการปักแจกันมากที่สุดตามไปด้วย (ภาพที่ 5.16) สาเหตุคงเป็นเพราะความเย็นจากน้ำแข็งช่วยให้ดูความร้อนออกมาจากผลิตผลได้ดี (จริงแท้ ศิริพานิช. 2542) ส่งผลให้ผลิตผลลดการหายใจ การคายน้ำและลดการผลิต ethylene ซึ่ง ethylene ยิ่งความเข้มข้นสูงยิ่งทำให้ดอกไม้เหี่ยวเฉาเร็วขึ้น (ช.ณิฏฐ์ศิริ สุยสุวรรณ .2545)และอุณหภูมิต่ำที่เหมาะสมช่วยลดการตอบสนองของพืชต่อ ethylene (Nguyen. 2004)

ภาพที่ 5.1 แสดงปริมาณการดูดน้ำรวมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 1 (T1=วิธีการของชาวสวน, T2=วิธีการที่ 2 ตัดดอกแช่ในถังที่มีน้ำ, T3= วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแช่ในกล่องโฟมที่มีน้ำ, T4=วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ, T5=วิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ) ซึ่ง T5 ดูดน้ำได้ดีที่สุด

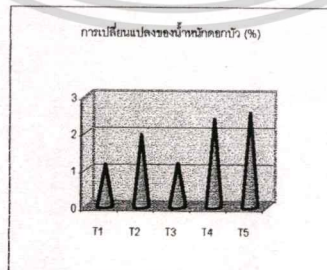
ภาพที่ 5.2 แสดงสีของกลีบดอกค่า a(-)(สีเขียว) เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 1 (T1=วิธีการของชาวสวน, T2=วิธีการที่ 2 ตัดดอกแช่ในถังที่มีน้ำ, T3=วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแช่ในกล่องโฟมที่มีน้ำ, T4=วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ, T5=วิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ) โดย T5 รักษาสีเขียวได้ดีที่สุด

ภาพที่ 5.3 แสดงสีของ petaloid staminode เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 1 (T1=วิธีการของชาวสวน, T2=วิธีการที่ 2 ตัดดอกแชในถังที่มีน้ำ, T3=วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแชในกล่องโฟมที่มีน้ำ, T4=วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ, T5=วิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ) โดย T5รักษาสีเขียวไว้ได้ดีที่สุด

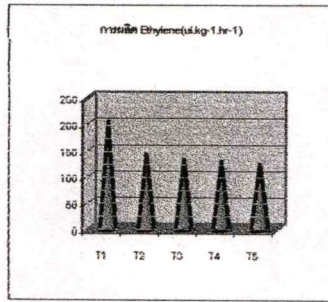

ภาพที่ 5.4 แสดงการเปลี่ยนแปลงเส้นผ่าศูนย์กลางของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 2 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 1 (T1=วิธีการของชาวสวน, T2=วิธีการที่ 2 ตัดดอกแชในถังที่มีน้ำ, T3=วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแชในกล่องโฟมที่มีน้ำ, T4=วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ, T5=วิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ) โดย T5 ดอกขยายออกได้มากที่สุด

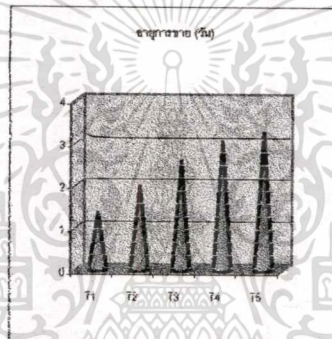

ภาพที่ 5.5 แสดงการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 2 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 1 (T1=วิธีการของชาวสวน, T2=วิธีการที่ 2 ตัดดอกแชในถังที่มีน้ำ, T3=วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแชในกล่องโฟมที่มีน้ำ, T4=วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ, T5=วิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ) โดย T5 น้ำหนักดอก

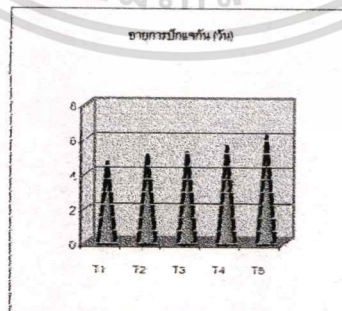
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.6 แสดงการผลิต Ethylene ของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 4 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 1 (T1=วิธีการของชาวสวน, T2=วิธีการที่ 2 ตัดดอกแชในถังที่มีน้ำ, T3=วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแชในกล่องโฟมที่มีน้ำ, T4=วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ, T5=วิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ) โดย T5ผลิต ethylene น้อยที่สุด

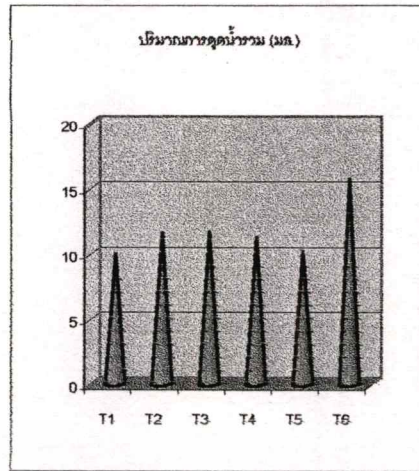
ภาพที่ 5.7 แสดงอายุการขยายของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 1 (T1=วิธีการของชาวสวน, T2=วิธีการที่ 2 ตัดดอกแชในถังที่มีน้ำ, T3=วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแชในกล่องโฟมที่มีน้ำ, T4=วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ, T5=วิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ) โดย T5 มีอายุการขยายได้นานที่สุด

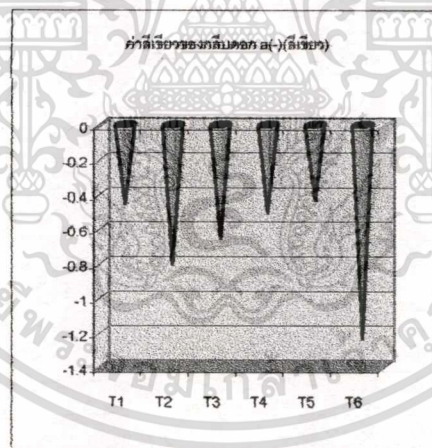
ภาพที่ 5.8 แสดงอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 1 (T1=วิธีการของชาวสวน, T2=วิธีการที่ 2 ตัดดอกแชในถังที่มีน้ำ, T3=วิธีการที่ 3 ตัดดอกแล้วแชในกล่องโฟมที่มีน้ำ, T4=วิธีการที่ 4 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่ไม่มีน้ำ, T5=วิธีการที่ 5 หุ้มดอกแล้วตัดดอกใส่กล่องโฟมที่มีน้ำ) โดย T5 มีอายุการปักแจกันดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

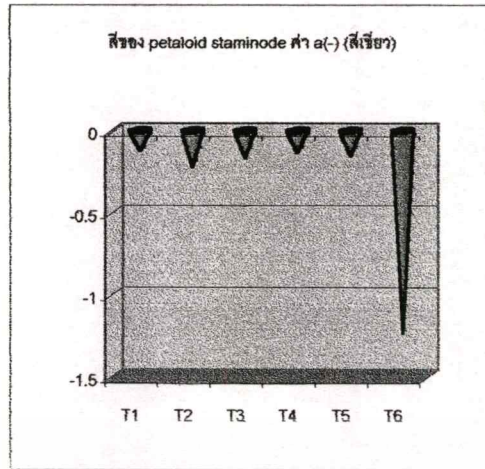

ภาพที่ 5.9 แสดงปริมาณการดุดน้ำรวมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 2 (T1=วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, T2=วิธีการที่ 2 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, T3=วิธีการที่ 3 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม, T4=วิธีการที่ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 100 กรัม, T5=วิธีการที่ 5 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 2 ถุง, T6=วิธีการที่ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง) โดย T6 ดุดน้ำได้ดีที่สุด

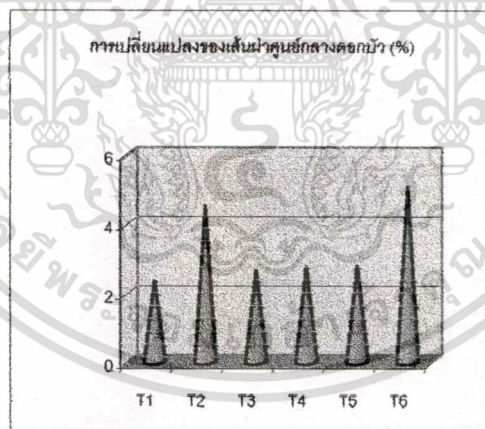

ภาพที่ 5.10 แสดงสีของกลีบดอกค่า a (-) (สีเขียว) เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 2 (T1=วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, T2=วิธีการที่ 2 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, T3=วิธีการที่ 3 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม, T4=วิธีการที่ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 100 กรัม, T5=วิธีการที่ 5 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 2 ถุง, T6=วิธีการที่ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง) โดย T6 รักษาสีเขียวไว้ได้ดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

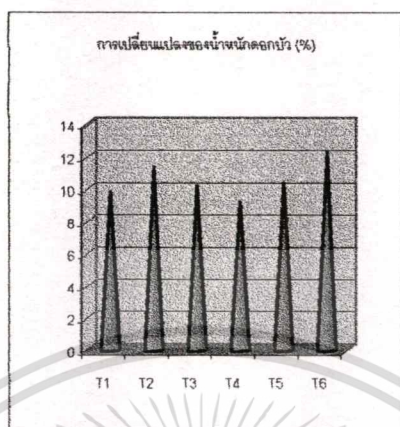

ภาพที่ 5.11 แสดงสีของ petaloid staminode เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 2 (T1=วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, T2=วิธีการที่ 2 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, T3=วิธีการที่ 3 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม, T4=วิธีการที่ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 100 กรัม, T5=วิธีการที่ 5 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 2 ถุง, T6=วิธีการที่ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง) โดย T6 รักษาสีเขียวไว้ได้ดีที่สุด

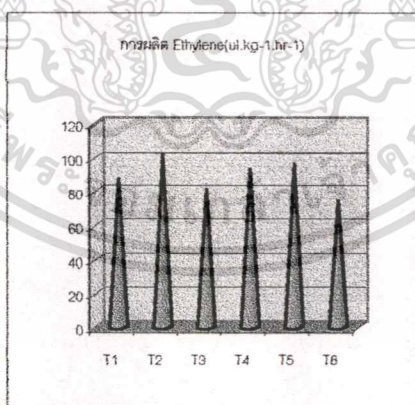

ภาพที่ 5.12 แสดงการเปลี่ยนแปลงเส้นผ่าศูนย์กลางของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 2 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 2 (T1=วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, T2=วิธีการที่ 2 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, T3=วิธีการที่ 3 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม, T4=วิธีการที่ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 100 กรัม, T5=วิธีการที่ 5 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 2 ถุง, T6=วิธีการที่ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง) โดย T6 ดอกขยายออกได้มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

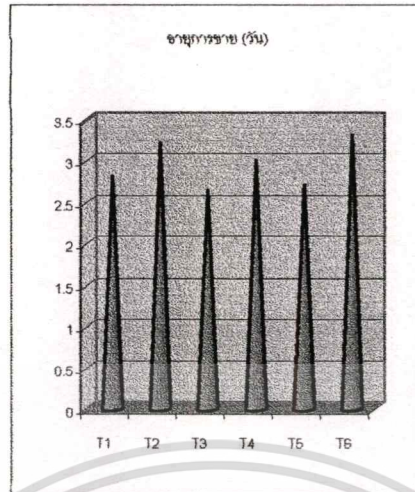

ภาพที่ 5.13 แสดงการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 2 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในภากรทดลองที่ 2 (T1=วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, T2=วิธีการที่ 2 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, T3=วิธีการที่ 3 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม, T4=วิธีการที่ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 100 กรัม, T5=วิธีการที่ 5 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 2 ถุง, T6=วิธีการที่ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง) โดย T6 น้ำหนักดอกเพิ่มมากที่สุด

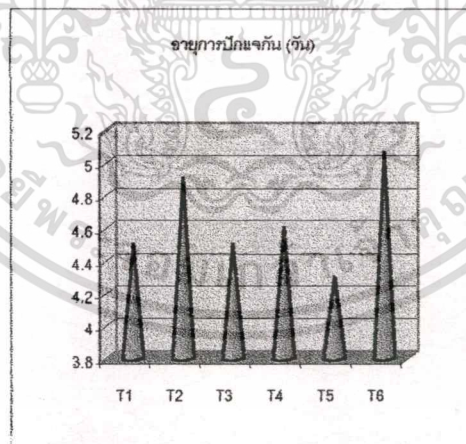

ภาพที่ 5.14 แสดงการผลิต Ethylene หลังจากการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 25 °C และที่ 7 °C ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในภากรทดลองที่ 2 (T1=วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, T2=วิธีการที่ 2 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, T3=วิธีการที่ 3 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม, T4=วิธีการที่ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 100 กรัม, T5=วิธีการที่ 5 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 2 ถุง, T6=วิธีการที่ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง) โดย T6 ผลิต ethylene น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของสำนักงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.15 แสดงอายุการขายของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 2 (T1=วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, T2=วิธีการที่ 2 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, T3=วิธีการที่ 3 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม, T4=วิธีการที่ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 100 กรัม, T5=วิธีการที่ 5 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 2 ถุง, T6=วิธีการที่ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง) โดย T6 มีอายุการขายนานที่สุด

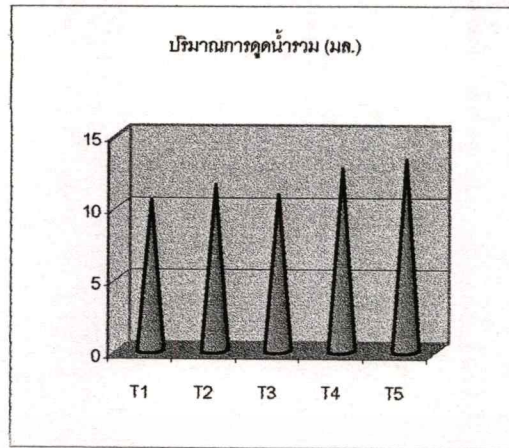

ภาพที่ 5.16 แสดงอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 2 (T1=วิธีการที่ 1 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, T2=วิธีการที่ 2 รองพื้นดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกเจาะรู, T3=วิธีการที่ 3 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 50 กรัม, T4=วิธีการที่ 4 เหมือนวิธีการที่ 2 และเพิ่มสารดูดซับ ethylene 100 กรัม, T5=วิธีการที่ 5 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 2 ถุง, T6=วิธีการที่ 6 เหมือนวิธีการที่ 1 แต่เพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง) โดย T6 มีอายุการปักแจกันดีที่สุด

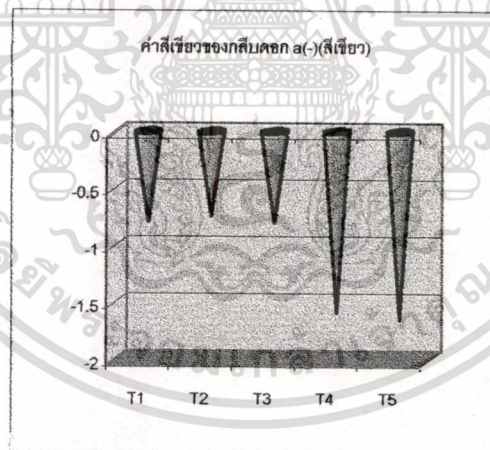
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 การทดลองที่ 3

จากการทดลองลดอุณหภูมิดอกบัวก่อนการขนส่ง เพื่อชะลอการสูญเสียอาหารสะสม ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera "Album Plenum"*) โดยทุกวิธีการเก็บเกี่ยวและปฏิบัติด้วยวิธีที่ดีที่สุดจากการทดลองที่ 2 คือหุ้มดอกด้วยโฟมตาข่ายแล้วจึงตัดดอกบัวด้วยมีดที่คมจากนั้นใส่ดอกบัวในกล่องโฟมที่มีน้ำกรองลำเดียวไปยังโรงเรือน แล้วจุ่มปลายก้านในน้ำอุ่นหุ้มด้วยล้าที่อมตัวด้วยน้ำกรอง แล้วบรรจุในกล่องกระดาษลูกฟูกที่รองพื้นและห่อดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู, และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5x7 นิ้ว 4 ถุง ลงไปในกล่องกระดาษลูกฟูก แล้วเปรียบเทียบระดับอุณหภูมิสำหรับลดอุณหภูมิก่อนการขนส่ง คือ วิธีการที่ 1 ไม่ลดอุณหภูมิ, วิธีการที่ 2-5 ก่อนการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวในตู้ปรับอุณหภูมิ 4,6,8 และ 10 °C ตามลำดับ จากนั้นเก็บรักษากล่องไว้ในอุณหภูมิ 25 °C เป็นเวลา 3 ชั่วโมง แล้วเปลี่ยนเป็นอุณหภูมิ 7 °C อีก 1 ชั่วโมง (จำลองอุณหภูมิและระยะเวลาของการขนส่ง) ผลปรากฏว่าวิธีการที่ 5 คือการลดอุณหภูมิที่ 10 °C จึงส่งผลให้คุณภาพดอกบัวดีที่สุด วิธีการนี้ช่วยให้ดอกบัวดูดน้ำได้ดีที่สุด (ภาพที่ 5.17) เมื่อบักแจกันครบ 6 วัน ดอกบัวยังรักษาสีเขียวของกลีบดอกไว้ได้ดีที่สุด (ภาพที่ 5.18) และยังสามารถรักษาสีของ petaloid staminode ไว้ได้ยังดี (ภาพที่ 5.19) ส่วนของเส้นผ่าศูนย์กลางดอกหลังการบักแจกันครบ 2 วัน เส้นผ่าศูนย์กลางดอกเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ภาพที่ 5.20) และน้ำหนักดอกก็มีการเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ภาพที่ 5.21) ในการผลิต ethylene หลังจากลดอุณหภูมิที่ 4,6,8 และ 10 °C มีการผลิต ethylene ออกมาน้อย (ภาพที่ 5.22) และการเก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิ 25°C และ 7°C มีการผลิต ethylene ออกมาน้อยที่สุด (ภาพที่ 5.23) ในเรื่องของอายุการขายก็มีอายุการขายนานวันที่สุด (ภาพที่ 5.24) ส่งผลให้มีอายุการบักแจกันมากที่สุดตามไปด้วย (ภาพที่ 5.25) สาเหตุคงเนื่องจากการลดอุณหภูมิดอกบัวก่อนจำลองการขนส่งช่วยให้ดอกไม้ในวิธีการนี้ลดการผลิต ethylene ลง ซึ่ง ethylene เป็นสาเหตุของการเหี่ยวของดอกไม้ การลดการผลิต ethylene จึงทำให้ชะลอการเหี่ยวของดอกไม้ได้ (จริงแท้ ศิริพานิช .2542 ; ช.ณิภูศิริ สุยสุวรรณ .2545)

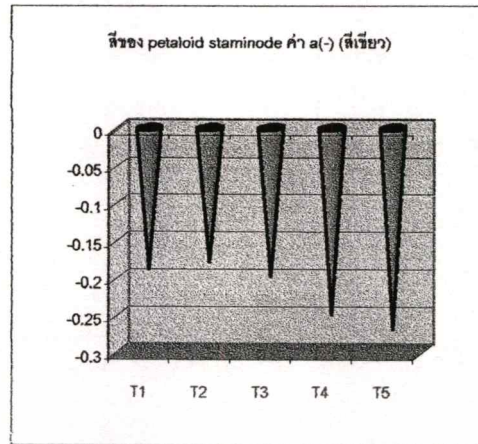

ภาพที่ 5.17 แสดงปริมาณการดูดน้ำรวมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 3 (T1=วิธีการที่ 1 บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและเพิ่มถุงพลาสติกกับบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง, T2=วิธีการที่ 2 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวด้วยตู้ปรับอุณหภูมิที่ 4 °C T3=วิธีการที่ 3 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวด้วยตู้ปรับอุณหภูมิที่ 6 °C T4=วิธีการที่ 4 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวด้วยตู้ปรับอุณหภูมิที่ 8 °C T5=วิธีการที่ 5 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวด้วยตู้ปรับอุณหภูมิที่ 10 °C) โดย T5 ดูดน้ำได้ดีที่สุด

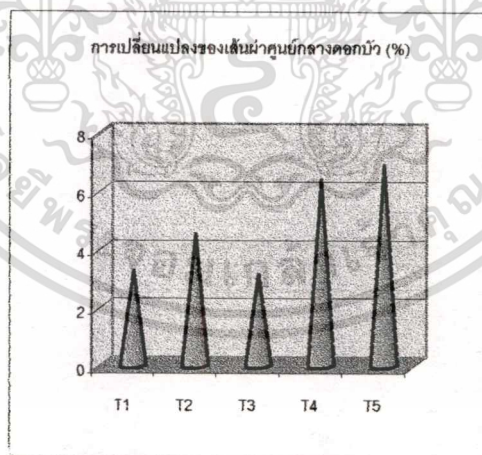

ภาพที่ 5.18 แสดงสีเขียวของกลีบดอกค่า a(-) (สีเขียว) เมื่อปักแฉกกันครบ 6 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 3 (T1=วิธีการที่ 1 บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและเพิ่มถุงพลาสติกกับบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง, T2=วิธีการที่ 2 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวด้วยตู้ปรับอุณหภูมิที่ 4 °C T3=วิธีการที่ 3 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวด้วยตู้ปรับอุณหภูมิที่ 6 °C T4=วิธีการที่ 4 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวด้วยตู้ปรับอุณหภูมิที่ 8 °C T5=วิธีการที่ 5 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวด้วยตู้ปรับอุณหภูมิที่ 10 °C) โดย T5 รักษาสีเขียวไว้ได้ดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

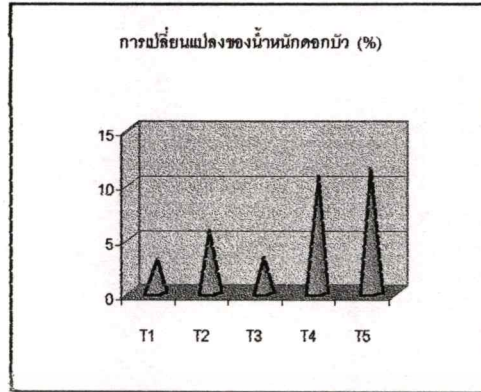
ภาพที่ 5.19 แสดงสีของ petaloid staminode เมื่อปักแจกันครบ 6 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 3 (T1=วิธีการที่ 1 บรรจูดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูก และเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง, T2=วิธีการที่ 2 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 4 °C T3=วิธีการที่ 3 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 6 °C T4=วิธีการที่ 4 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 8 °C T5=วิธีการที่ 5 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 10 °C) โดย T5 รักษาสีเขียวได้ดีที่สุด

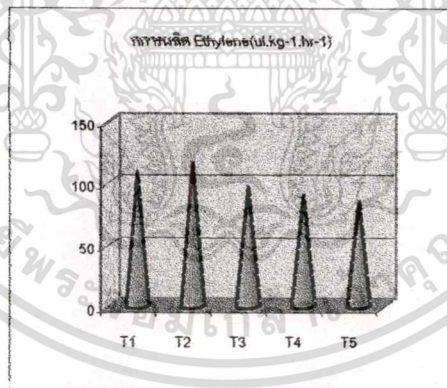
ภาพที่ 5.20 แสดงการเปลี่ยนแปลงเส้นผ่าศูนย์กลางของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 2 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 3 (T1=วิธีการที่ 1 บรรจูดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง, T2=วิธีการที่ 2 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 4 °C T3=วิธีการที่ 3 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 6 °C T4=วิธีการที่ 4 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 8 °C T5=วิธีการที่ 5 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 10 °C) โดย T5 ดอกขยายตัวได้ดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

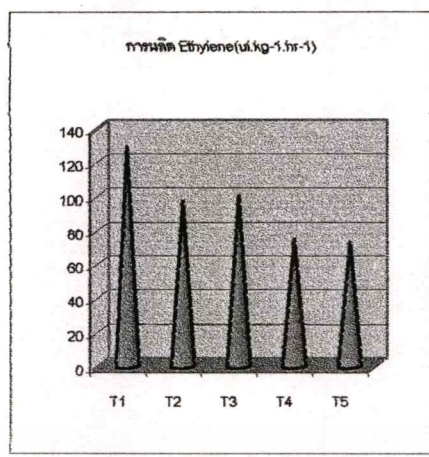

ภาพที่ 5.21 แสดงการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักของดอกบัวเมื่อปักแจกันครบ 2 วัน ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 3 (T1=วิธีการที่ 1 บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง, T2=วิธีการที่ 2 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 4 °C T3=วิธีการที่ 3 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 6 °C T4=วิธีการที่ 4 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 8 °C T5=วิธีการที่ 5 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 10 °C) โดย T5 มีน้ำหนักดอกเพิ่มขึ้นมากที่สุด

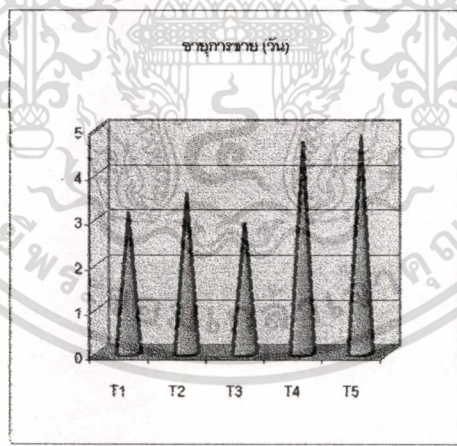

ภาพที่ 5.22 แสดงการผลิต Ethylene ของการทดลองที่ 3 โดยวิธีการควบคุมไม่มีการลดอุณหภูมิ ส่วนวิธีการที่ 2-5 มีการลดอุณหภูมิที่ 4,6,8 และ 10 °C หลังจากการลดอุณหภูมิมีการผลิต Ethylene ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") (T1=วิธีการที่ 1 บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง, T2=วิธีการที่ 2 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 4 °C T3=วิธีการที่ 3 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 6 °C T4=วิธีการที่ 4 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 8 °C T5=วิธีการที่ 5 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 10 °C) โดย T5 ผลิต ethylene น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

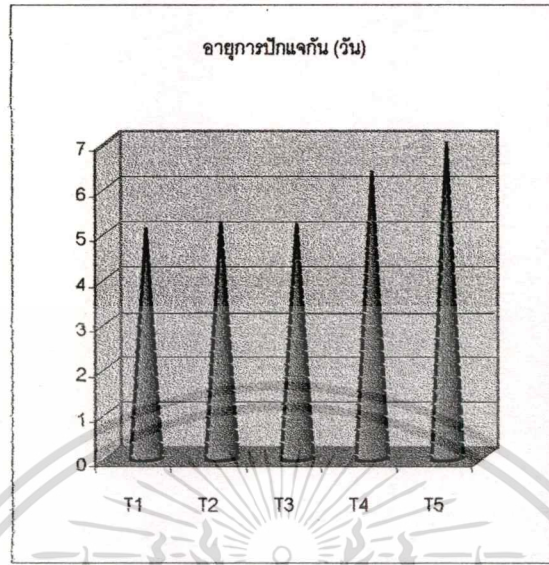

ภาพที่ 5.23 แสดงการผลิต Ethylene หลังจากการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 25 °C และที่ 7 °C ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 3 (T1=วิธีการที่ 1 บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งกลัด 5x7 นิ้ว 4 ถุง, T2=วิธีการที่ 2 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 4 °C T3=วิธีการที่ 3 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 6 °C T4=วิธีการที่ 4 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 8 °C T5=วิธีการที่ 5 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 10 °C โดย T5 ผลิต ethylene น้อยที่สุด

ภาพที่ 5.24 แสดงอายุการขายของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") ในการทดลองที่ 3 (T1=วิธีการที่ 1 บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งกลัด 5x7 นิ้ว 4 ถุง, T2=วิธีการที่ 2 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 4 °C T3=วิธีการที่ 3 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 6 °C T4=วิธีการที่ 4 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 8 °C T5=วิธีการที่ 5 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 10 °C โดย T5 มีอายุการขายได้มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.25 แสดงอายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบพูน (Nelumbo nucifera "Album Plenum") ในการทดลองที่ 3 (T1=วิธีการที่ 1 บรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกและเพิ่มถุงพลาสติกกับบรรจุน้ำแข็งเกล็ด 5x7 นิ้ว 4 ถุง, T2=วิธีการที่ 2 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 4 °C, T3=วิธีการที่ 3 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 6 °C, T4=วิธีการที่ 4 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 8 °C T5=วิธีการที่ 5 ก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการขนส่งระยะทางไกลทำการลดอุณหภูมิดอกบัวตู้ปรับอุณหภูมิที่ 10 °C โดย T5 มีอายุการปักแจกันดีที่สุด

บทที่ 6

สรุปผลการทดลอง

จากการทดลองหาวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") สรุปได้ว่า

1. จากการทดลองการปฏิบัติในการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") สรุปได้ว่าวิธีการที่ 5 คือ การหุ้มดอกด้วยโฟมตาข่ายก่อนการเก็บเกี่ยวแล้วใช้มีดที่คมตัดก้านดอกแช่ดอกบัวในกล่องโฟมที่มีน้ำกรอง ร่มก้านดอกในน้ำอุ่นก่อนหุ้มปลายก้านดอกด้วยลวดที่อ้อมตัวด้วยน้ำ และบรรจุในกล่องโฟมขนส่งระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร ไปห้องปฏิบัติการ พับกลีบดอก ตัดก้านดอกให้เหลือ 1.5 นิ้ว ร่มก้านดอกบัวในน้ำอุ่นแล้วลอยดอกบัวในอ่างน้ำที่มีน้ำกรอง แล้วเมื่อปักแจกันครบ 4 วัน ปรากฏว่าดอกบัวผลิต ethylene น้อยที่สุดเฉลี่ย $125.98 \mu\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ และอายุการปักแจกันมากที่สุดเฉลี่ย 6.13 วัน ในขณะที่วิธีการของชาวสวนผลิต ethylene เฉลี่ยถึง $202.87 \mu\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ และอายุการปักแจกันน้อยที่สุดเฉลี่ย 4.60 วัน

2. การทดลองหาวิธีการบรรจุดอกบัวในกล่องกระดาษลูกฟูกเพื่อลดการผลิต ethylene ของดอกบัวให้มากที่สุด และกำจัด ethylene ที่ดอกบัวผลิตออกมาให้มากที่สุด ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") สรุปได้ว่าวิธีการที่ 6 ซึ่งเก็บเกี่ยวด้วยวิธีการที่ดีที่สุดจากการทดลองที่ 1 คือหุ้มดอกด้วยโฟมตาข่ายก่อนการเก็บเกี่ยวใช้มีดที่คมตัดก้านดอกแล้วแช่ก้านดอกในกล่องโฟมที่บรรจุน้ำกรองทันที จากนั้นรุ่มก้านดอกในน้ำอุ่นแล้วหุ้มปลายก้านดอกด้วยลวดที่อ้อมตัวด้วยน้ำ แล้วทำการบรรจุในกล่องกระดาษลูกฟูก โดยรองพื้นกล่องและหุ้มดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู แล้วเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5x7 นิ้ว 4 ถุง ผลปรากฏว่าหลังการเก็บรักษาดอกบัวไว้ที่ 7°C ทำให้ดอกบัวผลิต ethylene น้อยที่สุด เฉลี่ย $74.69 \mu\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ อายุการปักแจกันมากที่สุดเฉลี่ย 5.06 วัน ในขณะที่วิธีการของชาวสวนมีอายุการปักแจกันน้อยที่สุดเฉลี่ย 4.50 วัน

3. การทดลองลดอุณหภูมิดอกบัวก่อนการขนส่งเพื่อชะลอการสูญเสียอาหารสะสม ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบุษย์ (*Nelumbo nucifera* "Album Plenum") โดยเลือกวิธีการที่ดีที่สุดจากการทดลองที่ 2 คือหุ้มดอกด้วยโฟมตาข่ายก่อนการเก็บเกี่ยวใช้มีดที่คมตัดก้านดอก จากนั้นใส่ดอกบัวในกล่องโฟมที่มีน้ำกรองลำเลียงไปยังโรงเรือน แล้วรุ่มปลายก้านในน้ำอุ่น หุ้มด้วยลวดที่อ้อมตัวด้วยน้ำกรองน้ำ แล้วทำการบรรจุในกล่องกระดาษลูกฟูก โดยรองพื้นกล่องและหุ้มดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู นำไปลดอุณหภูมิคือ วิธีการที่ 1 ไม่ลดอุณหภูมิ, วิธีการที่ 2 –

เอกสา 5 ลดอุณหภูมิดอกบัวในตู้ปรับอุณหภูมิ 4, 6, 8 และ 10°C ตามลำดับ จากนั้นบรรจุดอกบัวในภาชนะ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่องกระดาษลูกฟูกตามวิธีการที่ดีที่สุดจากการทดลองที่ 2 คือ โดยรองพื้นกล่องและหุ้มดอกด้วยแผ่นฟิล์มพลาสติกไม่เจาะรู แล้วเพิ่มถุงพลาสติกบรรจุน้ำแข็งเกล็ดขนาด 5x7 นิ้ว 4 ถุง ในกล่องด้วยแล้วทำการเก็บรักษากล่องไว้ในอุณหภูมิ 25 °C เป็นระยะเวลา 3 ชั่วโมง แล้วเปลี่ยนเป็นอุณหภูมิ 7 °C อีก 1 ชั่วโมง (จำลองอุณหภูมิและระยะเวลาของการขนส่ง) สรุปได้ว่าวิธีการที่ 5 คือการลดอุณหภูมิที่ 10 °C ช่วยให้คุณภาพดอกบัวดีที่สุด มีผลทำให้การผลิต ethylene หลังลดอุณหภูมิน้อยที่สุดเฉลี่ย 84.99 $\mu\text{L}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ ของดอกบัวหลวงหลังการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 7 °C เฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 72.19 $\mu\text{L}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ และอายุการปักแจกันมากที่สุดเฉลี่ย 6.96 วัน ในขณะที่วิธีการควบคุมมีการผลิต ethylene เฉลี่ยถึง 128.45 $\mu\text{L}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot\text{hr}^{-1}$ และอายุการปักแจกันน้อยที่สุดเฉลี่ย 5.06 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กลิน สุวตะพันธ์. 2500. บัวนานาพันธุ์. น. 40-49. ในจารีย์ หอยทอง. "การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบัวหลวงบางชนิดในประเทศ". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณิงนิจ พิษฐานนท์. 2542. "ผลของการเก็บเกี่ยวระยะต่างๆที่มีผลต่ออายุการปักแจกันของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบงกช (*Nelumbo nucifera* Gaertn)". ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จารีย์ หอยทอง. 2519. "การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบัวบางชนิดในประเทศไทย". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิ่งแท้ ศิริพานิช. 2542. สรีรวิทยาและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ช.ณิฏฐ์ศิริ สุขสุวรรณ. 2538. วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวไม้ตัดดอกไม้ตัดใบ. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- . 2545. เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวไม้ตัดดอกไม้. กรุงเทพฯ : ประดิพัทธ์.
- ช.ณิฏฐ์ศิริ สุขสุวรรณ และคณิงนิจ พิษฐานนท์. 2544. "การทดลองหาวิธีการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบงกช (*Nelumbo nucifera* Gaertn)".: น. 167. ในรายงานการประชุมพืชสวนแห่งชาติครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร.
- ชุมพล มากทอง. 2545. "การทดลองลดอุณหภูมิของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบงกช(*Nelumbo nucifera* "Roseum Plenum") หลังการเก็บเกี่ยว". ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เย็นจิตต์ ปิยะแสงทอง. มปป. บทปฏิบัติการที่ 5 ดัชนีการบริบูรณ์และองค์ประกอบทางเคมี. หน่วยปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวพืชสวน. นครปฐมฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน.
- รุ่งทิวา ธำราต. 2544. "ผลของการดูแลรายละเอียดต่างๆ ของดอกบัวหลวงพันธุ์สัตตบงกช (*Nelumbo nucifera* Gaertn)". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เอวิศิต สุวรรณปรีชา. 2537. การปลูกไม้ตัดดอกไม้. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์. ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุปราณี วณิชานนท์. 2540. ไม้ตัดดอก. กรุงเทพฯ : เพื่อนเกษตร.

อำไพ ยงบุญเกิด. 2513. บัว. ในจารีย์ หอยทอง. "การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบัวหลวงบางชนิดในประเทศไทย". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Halevy, A.H. and Mayak, S. 1981. Senescence and Postharvest Physiology of Cut Flowers Part 2. pp. 59-112. In. Suisuwan, C. and Pichayanon, K. Study on harvest method and postharvest handling of lotus flowers (*Nelumbo nucifera* Gaerth.) Var Sattabongkok. Thai J.Agric.Sci. 35(3) : 303 – 308, 2002.

Hooker, J.D. 1872. Flora of British India. In Hoytong, J. Botanical study on some species of Nymphaeaceae in Thailand. Thesis of Master Science. Graduate school, Kasetsart University. (in Thai)

Jobling J. "Postharvest Ethylene: A critical factor in quality management". [Online]. Available : <http://www.postharvest.com.au>. 2004.

Merrill, B.D. 1968. Nymphaeaceae. In Hoytong, J. Botanical study on some species of Nymphaeaceae in Thailand. Thesis of Master Science. Graduate school, Kasetsart University. (in Thai)

Nguyen H. et. al. Effect of Ethylene and Ripening Temperatures on the Skin Colour and Flesh Characteristics of Ripe 'Kensington Pride' Mango Fruit. [Online]. Available : <http://www.actahort.org/books/575/575-74.htm>. 2004.

Nowak, J. and R.M. Rudnicki. 1990. Postharvest Handling and Storage of Cut Flowers, Florist Greens, and Potted Plants. Chapman and Hall, London.

Suisuwan, C. and K.Pichayanon. 2002. "Study on harvest method and postharvest handling of lotus flowers (*Nelumbo nucifera* Gaerth.) Var Sattabongkok". Thai J.Agric.Sci. 35(3) : 303 – 308.

ประวัติผู้เขียน

นาย เสกสรรค์ วรรณกรี เกิดเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2521 ที่จังหวัดราชบุรีสำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เทคโนโลยีการผลิตพืช) จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2544 และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (เกษตรศาสตร์) จากวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี ปีการศึกษา-2542

ปี พ.ศ. 2545-ปัจจุบัน ศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พืชสวน) สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้